

ГОРА

www.gorabg-magazine.info

01/2021

СПИСАНИЕ ЗА ЕКОЛОГИЯ И ГОРСКО СТОПАНСТВО

Гост на сп. „ГОРА“

Проф. ТОДОР КАНТАРДЖИЕВ:
ПРЕДАВА ЛИ СЕ КОРОНАВИРУСЪТ?

Професията днес

ДЛС „ДИКЧАН“ – с. САТОВЧА

Споделен опит

ДГС – СИМИТЛИ

STIHL

www.stihl.bg

цена 3 лв.

9 770861 757009

НАЙ-МОЩНИЯТ СЕРИЙНО ПРО- ИЗВЕЖДАН МО- ТОРЕН ТРИОН В СВЕТА

MS 881

ПРОФЕСИОНАЛЕН МОТОРЕН ТРИОН

Новият STIHL MS 881 убеждава с изключителна мощност, като едновременно с това, благодарение на модерния двигател STIHL 2 - MIX, той е единственият модел на пазара в този най-висок клас на мощност, който изпълнява строгите европейски норми за вредни емисии в отпадните газове EU5.

WWW.STIHL.BG

НОВО

STIHL

Поздравление на инж. Мирослав Маринов – изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите, по случай Новата 2021 година

**Уважаеми колеги,
Скъпи приятели
на българската
гора,**

По стара традиция дните, в които изпращаме календарната година, са време за равностойка и самооценка. За всички нас изминалите месеци бяха изпълнени с предизвикателства, които ние като личности, посветили се на горската кауза, смело и достойно посрещнахме. В личен план всеки един от нас преживя своите успехи и огорчения.

Какво се случи в горския сектор през последната година?

Горите на България по различни причини се увеличават. Увеличават се запасите от дървесина и биомаса. Това е факт. Ползването на дървесина е на относително постоянно ниво през последните години.

Дейността ни и през изминалия отчетен период беше насочена към създаване на условия чрез горскостопанското планиране за устойчиво използване на прираста и на натрупаните запаси от дървесина, защита и поддържане на биоразнообразието, опазване на почвата, водата и много други екосистемни услуги, опазване от пожари и незаконни посегателства на нашите гори.

Успешно провеждахме и контролирахме необходимите предварително заложи мероприятия за преодоляване и разпространение на африканската чума по свинете. Работихме активно за подобряване на здравословното състояние на горите чрез своевременното усвояване на калямитетната маса и провеждане на неотложните лесозащитни мероприятия. Изминалата година ще се запомни и с това, че посрещнахме Седмицата на го-

рата по нетрадиционен начин, че осъществявахме цялостната си горскостопанска и административна дейност при сложни и утежнени условия за работа. В тези условия отбелязахме с редица мероприятия и 60 години от обявяването на лесозащитните станции в България, чиято кулминация беше проведената онлайн научнопрактическа конференция, на която бяха изнесени научни доклади и бяха връчени награди на експерти и научни дейатели за принос в лесозащитното дело.

Отминалите Коледни и Новогодишни празници ни изпълват отново със светлина, топлина и обич. Те ни даряват надежда, вдъхновение за Новата 2021 година.

Нека си пожелаем тя да бъде мирна, спокойна и благодатна, да бъде увенчана с нови открития, които да направят живота ни по-добър и по-качествен. Надяваме се, че след изпитанието, пред което бяхме и все още сме изправени, ще възтържествуваме със своята доброта и човечност, със своята щедрост и дръзновеност. И ще се опитаме да бъдем по-смирени и по-трезви в преценките и очакванията си.

Нека нашите професионални умения допринасят и занаят за устойчивото управление на българските гори и да спомогнат успешно да преодолеем днешните и да посрещнем подготвени бъдещите предизвикателства.

Желая на всички Вас и Вашите близки крепко здраве, защото то ни е необходимо, за да осъществим своите планове и намерения.

Пожелавам Ви много споделени мигове на удовлетвореност и радост от постиженията Ви. Нека да имаме повече време и възможности да разгърнем своя професионален потенциал, да срещаме повече търпение и разбиране от страна на обществото. Да можем да общуваме по-честно и открито със своите колеги и хората. Да можем да прегръщаме по-често своите близки, да се радваме на детския смях и на красивите споделени мигове в обич и разбирателство.

За да бъде още по-добра, здрава и честита Новата 2021 година! 🍀

”

**НЕКА ДА ИМАМЕ
ПОВЕЧЕ ВРЕМЕ И
ВЪЗМОЖНОСТИ
ДА РАЗГЪРНЕМ СВОЯ
ПРОФЕСИОНАЛЕН
ПОТЕНЦИАЛ.**

“

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:

д-р инж. ЦЕНКО ЦЕНОВ
заместник изпълнителен
директор на Изпълнителната
агенция по горите

Секретар:

РАДКА ЛЯХОВА
главен експерт в дирекция
„Информационно-административ-
ни дейности“ в ИАГ

Членове:

инж. ВАЛЕНТИН ЧАМБОВ
началник на отдел „Промени
в горските територии“ в дирекция
„Горски територии“ в ИАГ

д-р инж. ГЕОРГИ ГОГУШЕВ
заместник-директор на
Регионалната дирекция
по горите - Благоевград

проф. д-р ИВАН ПАЛИГОРОВ
декан на факултет „Стопанско
управление“ в Лесотехническия
университет

доц. д-р ГЕОРГИ КОСТОВ
ръководител на катедра
„Лесовъдство“ в Лесотехническия
университет

инж. АНТОНИНА КОСТОВА
държавен експерт в дирекция
„Търговски дружества и държавни
предприятия“ в Министерството
на земеделието, храните и горите

Главен редактор:

ГЕОРГИ ГРОЗДЕВ
grozdev_georgi@abv.bg

Редакционен екип:

ЮЛИЯ СЪБЧЕВА
yulia_sabcheva@abv.bg

ЖЕНЯ СТОИЛОВА
zhenia.stoilova@gmail.com

СВЕТЛАНА БАТАШКА
sv_vatashka@yahoo.com

инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiova@abv.bg

Дизайн и предпечат:
ЛИЛИ ШИВАРОВА
shivarova_gora@abv.bg

Счетоводство:
СТАНИСЛАВА КРУМОВА
tania_mit@abv.bg

Съдържание:

1 ПОЗДРАВЛЕНИЕ НА ИНЖ. МИРОСЛАВ МАРИНОВ

– изпълнителен директор на
Изпълнителната агенция по горите,
по случай Новата 2021 година

3 НЕ ПОДЦЕНЯВАЙТЕ КОРОНАВИРУСА!

Гост на сп. „ГОРА“
проф. Тодор Кантарджиев

7 ЮБИЛЕЕН ФОРУМ

60 години лесозащитни станции
в България

8 ПРОФЕСИОНАЛНИ ИЗПИТАНИЯ

Лесовъдите срещу стихията

10 Дърветата са целите в лед, чупят се и падат

12 2007 – годината на пожарите и ледолома в нашите гори

Адрес на редакцията

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 02 988 86 42;
тел./факс: 02 988 04 15.
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg, www.iag.bg

Банка ДСК ЕАД,
гр. София, клон Стамболийски,
IBAN: BG97STSA93003104045001
BIC: STSABGSG

Годишен абонамент - 30 лв.
Отделен брой - 3 лв.

Печатни коли 4.
Формат 1/8 от 60/90.
Броят е подписан за
печат на 18.01.2021 г.
Индекс 20346.
Печат „Фатум“ ООД
ISSN 0861 - 7570

14 СПОДЕЛЕН ОПИТ

Спасяване на гората
при природни бедствия

16 ПРОФЕСИЯТА ДНЕС

Професионализъмът изисква
смелост и постоянство

19 КОНСУЛТАЦИЯ: ВИЕ ПИТАТЕ

22 НАМЕТ

100 години от рождението
на доц. Марин Керемидчиев

23 100 години от рождението на акад. Мако Даков

24 РАСТЕМ ЗАЕДНО

Бъдещето ни дава нови
възможности

27 ЖЕНИ ЛЕСОВЪДИ

Годишна среща на Сдружение
„Клуб „Фортуна“

Проф. ТОДОР КАНТАРДЖИЕВ завършва Медицинска академия в София през 1981 година. Работи като лекар в Белово. От 1982 г. е научен сътрудник в катедра „Военна епидемиология“ във Военно-медицинска академия. Постъпва на работа в Националния център по паразитни и паразитни болести (НЦЗПБ) през 1988 година. Последователно е ръководител на лабораторен сектор, лаборатория, Референтна лаборатория по особено опасни инфекции и микози, заместник-директор на НЦЗПБ и директор – от 2011 година. Доктор по медицина (1990 г.), доцент (1995 г.), доктор на медицинските науки (2006 г.), професор – от 2010 година. Придобива специалностите „Микробиология“ (1986 г.), „Клинична имунология“ (2002 г.) и „Епидемиология“ (2004 г.), магистър е по здравен мениджмънт. Специализирал е в Института „Роберт Кох“ – Берлин, и във Великобритания.

Не подценявайте коронавируса!

В разговора с госта участва изпълнителният директор на ИАГ инж. МИРОСЛАВ МАРИНОВ, зам. изпълнителният директор д-р инж. ЦЕНКО ЦЕНОВ и главният редактор на сп. „ГОРА“ ГЕОРГИ ГРОЗДЕВ

Коронавирусната инфекция има три етапа при клиничното си протичане у хората. Първият е бързото размножаване на вируса в горните дихателни пътища, след което засяга белодробната тъкан. При втория етап акцентът трябва да е борбата с кръвосъсирването в малките кръвоносни съдове, в най-малките капиляри, защото вирусът води до засягане на тапициращия капилярите слой. Най-вътрешният слой на капилярите, там, където е контактът с кръвта. Третият етап на заболяването е парадоксалната реакция на имунната система. При тежките случаи това е и цитокиновата буря.

– **Какво най-много помага в епидемията от COVID-19 и откъде идва Вашето чувство за хумор в тези мрачни за мнозина времена? Поначало хуморът е присъствие на духа.**

– Това, което беше направено в последните месеци и седмици, статистически доказва едно намаляване от 670 на 100 хиляди население за 14 дена (ноември 2020 г.). Сега сме 150 и по-малко, което доказва, че системата ни работи. Най-много помогна поведението на българския народ – да се слушат съветите и да се прави каквото трябва. Да не се слушат хора, които от скоро са в тези проблеми, хора, които искат да станат популярни и говорят неистини. Народът помъдря много през изминалите месеци и това помага най-много. Това е, което ме радва най-много. Хуморът е много важен, защото присъства в духа на българина открай време. Нашите дядовци и прадедовци са се шегували в окопите, в годините на трудности, шегували са се, когато държавата ни е имала много по-големи затруднения, отколкото сега. Днешните затруднения могат да се преодолеят с най-леките противоепидемични мерки и виждаме, че някои хора само търсят критиката, което не действа добре на обществото. Ако не беше тази нездрава критика, посяването на съмнение за мерките, хвърлянето на съмнения в компетентността на хората, които предлагат тези мерки, съмненията във възможностите на ваксината – ако не беше всичко това, тогава нещата щяха да вървят много по-лесно.

– **Какво мислите за лесовъдите, които като медиците често търпят неоснователни критики, макар да имат своя клетва, както и лекарите – лесовъдите се вричат да служат за доброто на гората?**

– Лично уважавам много лесовъдите, които, както и хората, работещи в здравеопазването, често търпят неоснователни критики. Българинът е свикнал да казва: „Моята прабаба беше на 95 г., разболя се, вкараха я в болницата и я умориха“. Това е българският лаф. Като гледат гората, като гледат някои болести по дърветата, викат: „Ето бе, ето!“. Това си е нормалното развитие. Както и сред хората има епидемии, така и сред растенията има заболявания. Стига да имаш достатъчния научен капацитет, за да се вземат веднага практически мерки, за да се ограничи. Често заболяванията по растенията, както и тези по хората, не можеш да ги унищожеш, а просто трябва се вземат мерки навреме и както в обществото, така и в гората, да не се допуска разпространението им.

– **Балканците си приличаме по ината и курназлъка, но какво всъщност ни казва тази непозната досега болест?**

– Българите сме си много инатливи, ние сме уникални. Винаги сме били с претенции да сме лидер на Балканите. Да ви кажа – 140 години Трета българска държава – обикновено сме го постигали. Когато виждаш, че нещо се развива добре, на инат да критикуваш – това е характерно за по-слабите хора и хората, които имат

много лични проблеми, защото някои полезни неща не могат да се отрекат напълно. Цифрите говорят. Няколко седмици без драстични мерки, но виждате как намаляват заболяванията. Как намаляват хората, които са в болница, как намаляват хората в интензивно. Кое то, от своя страна, дава възможност да се променят някои от мерките – да се отворят детски заведения, детските градини, яслите, началния курс. За съжаление, сега малко съм уплашен – не от Коледа, не от Нова година, но от Йордановден, Ивановден, а трябва да се готвим за Антоновден и Атанасовден, празниците привлякоха доста хора на маса. На маса не бива много хора и е хубаво да се събират хората, които са заедно, семейства, които работят заедно, не бива да се събират от различни колективи на едно място.

– Дали осъзнатата отговорност е в основата на дисциплината, или по-скоро е страхът?

– Вече е осъзнатата дисциплина. През пролетта, когато се знаеше малко за вируса, може би беше страхът. След няколко месеца страхът премина в абсолютно negliжиране – наблюдавахме го през лятото, септември месец – подигравките за това кой носи маска, за какво ти е маска, нали? Засега да се надяваме, че нещата са малко по-осъзнати.

– Доколко може да се коментира, че вирусът е бактериологично оръжие, и доколко, че произлиза от прилеп и броне-носец в китайски кос?

– Дали е бактериологично оръжие? Поначало в някои теории се прокрадва и това. Вирусът произхожда от прилепи. Прилепите са уникален вид – имат нисък контрол на производството на интерферон. Да кажем за читателите, че интерферонът е един белтък. Тъканите на човека го произвеждат, когато е в контакт с вирусна инфекция. Имаш ли вирусна инфекция, било то грип, някаква друга вирусна инфекция, или коронавирус, освен антителата и клетките на имунната система, които се активират, човешките тъкани произвеждат интерферон. Той е под генетичен контрол при хората. Само ако имаш вирусна инфекция, произвеждаш интерферон. При

една вирусна инфекция интерферонът пречи да заболееш от друга вирусна инфекция. Но само донякъде. Интерферонът при прилепите е с нисък контрол на синтез, в този смисъл – произвежда се непрекъснато и прилепът става животно с различни вирусни инфекции, при него те протичат хронично. Не го убиват, вирусната инфекция се предава в поколенията и се изкарва сравнително леко. Вирусът съществува и затова се знае, че прилепите имат различни вируси. През първата седмица на януари стана известен един случай във Франция – прилеп одраскал човек. Лекарите знаем, че прилепите са едни от резервоарите на бяс, макар че основно са лисиците. При прилепите е по-интересно, защото заболяването преминава за много по-продължително време. Докато ако куче те ухапе и то преживее десет дена, значи не е болно. И ако ти си сложил първата инжекция срещу бяс, няма нужда да си слагаш останалите четири. Та писаха вестниците, че прилеп пренесъл бяс. Това е ясно, че пренася.

През 2015 г. в авторитетно научно списание излезе статия от американски и китайски учени от Ухан, които са правили опит за адаптиране на тъканни култури от човешки бял дроб за този вирус. Проверявали са как ще реагира на вируса човешкият бял дроб. Евентуално да търсят мутация. Не вярвам това да е правено с друг умисъл. Досега няма никакви научни и разузнавателни данни, че вирусът е бактериологично оръжие, което е нарочно направено. Факт е, че тръгвайки от пазара в Ухан, който е в близост до Института, където са правени тези изследвания, вирусът е бил един, но в рамките на месец – два мутира. Става по-прилепчив, предавайки се от човек на човек. Подобна е мутацията, която стана през септември миналата година, т.нар. британска генетична линия. Направи вируса не по-голям убиец, а по-лесно разпространим. Това стана след като вече се разпространяваше сред населението на Ухан. Ако ще е бактериологично оръжие, тези неща би трябвало да ги селектират предварително. Още не е доказано дали е лабораторен пропуск, че не е от прилеп, както са най-сериозни-

те предположения. Що се отнася до китайския сос, там са вече тайните на китайската кухня.

– Гората не е ли едно от лечебните места в условия на епидемия, защото е чиста от вируси среда?

– Гората винаги е била в съзнание то на българина нещо като закрила, място, където можеш да намериш спокойствие и да се размислиш за това, което си преживял и което ти предстои да преживееш.

– Макар че е още рано за равностметки – в сравнение с другите европейски страни, доколко успешно се ограничава заразата у нас?

– В сравнение с европейските страни сме толкова добре, че ме е страх да го кажа. Не бива да се разпускате, както българинът обича – от едната крайност в другата. Критикарите на мерките, дето все даваха за пример Швеция, да видят с днешна дата, на 11 януари, къде е Швеция, къде сме ние. Ние за последните седмици – 18 000 болни, Швеция – 80 000. Пък сме горе-долу по население еднакви. Голяма част от българите, работещи в шведското селско стопанство, се върнаха у нас.

– Смъртността в България от коронавируса е около 8000 и към 9000 в Швеция обаче. Известни ли са поне някои от причините за високата смъртност?

– Ние винаги сме били на едно от първите места по смъртност. Преди да стане проблем на здравеопазването, това е проблем на начина на живот и на организацията на здравеопазването и борбата с хроничните заболявания. От преди три десетилетия в нашата страна беше обявено, че профилактиката в здравеопазването е маловажно нещо, а двамадесет години от съществуването на Касата законово се ограничават профилактичните мероприятия и така до само преди няколко години. През 2020 г. Министерството на здравеопазването за пръв път имаше нормален бюджет – беше 1 милиард. През 2019 г. беше половин милиард. Не говорим за бюджета на Здравната каса – тя е с обществено осигуряване и там сумата е 4.5 млрд. лева.

За първи път има едно възстановяване на средствата за профилак-

тика. Както в гората без профилактика, без санитарна сеч, без грижа за нея, без да се работи – не става!

За здравнонеосигурените лица в епидемична ситуация държавата поема разходите за профилактика и лечение. Една значителна част от хората не само са здравнонеосигурени, а и не са в състояние да си платят или кофинансират лечението.

Та високата смъртност при COVID-19 е следствие на смъртността, която си имаме преди вируса. Причината за високата смъртност през ноември и началото на декември 2020 г. се дължи на някои факти: хората не търсеха медицинска помощ при ранните прояви на болестта, чакаха да им мине. Голяма част не вярваха, че е тежка инфекция, вярваха, че е инфекция, която се лекува само с чайчета и супички, както казват някои. Търсеха медицинската помощ във втория и третия етап на заболяването, когато възможността да бъде въздействано на вируса е много малка.

Коронавирусната инфекция има три етапа. Първият, бързото размножаване на вируса в горните дихателни пътища, след което следва засягането на белодробната тъкан. Вторият етап – акцентът трябва да е борбата с кръвосъсирването в малките кръвоносни съдове, в най-малките капиляри, защото вирусът води до засягане на тапициращия капилярите слой (най-вътрешния слой на капилярите, там, където е контактът с кръвта). Третият етап на заболяването – това е парадоксалната реакция на имунната система. При тежките случаи това е и цитокиновата буря. Хората, като се забавят, защото щяло да им мине, ядейки супички, пиййки чайчета, не им минава. Когато стане късно, нито с лекарства може да ти коригират имунната система, нито с лекарства може да се спре размножаването на вируса. Антивирусните препарати трябва да се дават в началото на инфекцията. Лекарите знаем, че вирусното заболяване се лекува ефективно в началото. Ако през първите 36 часа вземеш лекарства против вируса на грипа, на другия ден си здрав. Но ако ги вземеш

Проф. Тодор Кантарджиев беше приет от заместник-министъра на МЗХ Атанас Добрев и ръководството на ИАГ

на четвъртия или петия ден, нямат никакъв ефект.

– Може би симптомите в началото се подценяваха особено когато си здрав и не си боледувал?

– Като човек няма хронични заболявания, няма нагласата, че нещо може да му се случи, но един пациент с прекаран инфаркт или възрастен с хронично белодробно заболяване, един излекуван, но с прекарана туберкулоза, винаги ще имат едно наум. Когато се подценява опасността, последствията за здравето са тежки. Това е една от причините – късното търсене на медицинска помощ... Изглежда, че и една част от лекарите negliжираха проблема в началото. Сега, когато всеки има познат болен или починал роднина, нещата са съвсем други.

– Вие ваксинирахте ли се? Страхът от ваксината и желанието да се ваксинираш – как

се примиряват тези две крайности?

– Ето – снимайте документа, че съм ваксиниран. Имах желание да се ваксинирам, ваксината е доброволна. Въпреки напредналата си възраст и заболяванията, които имах, прецених, че е по-добре за мен. Доказано е, че ваксините предпазват много повече, отколкото да създадат някакви усложнения. Ваксините не могат да те чипират. Толкова неща прочетох в интернет... Например как един чип ще ти промени ДНК-то и то в предната част на мозъка. Защо не в задната? Защото предната е по-функционалната, явно този, който го е писал, кара на предната част на мозъка, та отива в челната част на мозъка ти и започваш да работиш като сметачна машина. Фантазмагории! Когато хората не знаят, и това е първата информация, която получават, е така. За съжаление, много хора, които наричат себе си лекари, говорят срещу ваксините, което е много грозно. Учудващо е мълчанието на Българския лекарски съюз по въпроса. А пък други хора – учени от БАН, без медицинско образование, се оказаха най-големите специалисти по странични и нежелани лекарствени ефекти на ваксините. За такива оценки е необходимо медицинско образование

и дългогодишен опит. Не е достатъчно какво ти си мислиш или си прочел вчера.

– Използваме Вашето при състояние за актуален коментар и за редица болести, но коя е най-опасно разпространената според Вас? Може би туларемията...

– Някои зооантропонози – това са заболявания по животните, които се прехвърлят по хората, могат да причинят епидемично разпространение. Болшинството от тях са особено опасни инфекции. Такава е, да кажем, туларемията – през 1997 г. се яви в землището на с. Алдомировци. Впоследствие засегна област Перник, след две години заболяването премина Стара планина и се яви в област Враца. 380 души боледуваха. Това е една инфекция, която в манастирските хроники е описана като „малката чума“. Уголемяване на лимфните възли, особено на шията, обикновено след пиене на заразена вода, хранене с недобре термично обработени продукти. У нас причината бе главно консумация на дива зайци. Американците я наричат „заешка треска“. Плъховете дълго време боледуват хронично, мишките обикновено бързо

умират от тази инфекция. В много от областите в страната ни, особено в Южна България, имаше природни огнища, които угаснаха след няколко години. В последно време имаме по един или два случая на година. Трябва да се внимава при появата на природно огнище от туларемия – първо започва с намиране на умрели зайци. Тогава трябва НЦЗПБ и Ветеринарната служба да бъдат информирани и да видим дали е туларемия.

– Кои са най-актуалните зоонози – как да ги познаваме и как да се пазим от тях?

– Друго заболяване по животните и по хората – това е трихинелозата. В Европейския съюз ние и Румъния сме шампиони. Затова няколко неща: микроскопски контрол на тъканите, второ – термичното обработване. Ако добре се опече, сварят или изпържи, ама наистина добре, паразитът загива. Задължително, ако се правят колбаси, нашенските наденици и луканки, при които месото не е термично обработено, то трябва много внимателно да е проверено. Има една тайна – месо, ако се държи във фризер на минус 20 градуса, достатъчни са няколко дена и се унищожава паразитът.

Най-добре е контролът с микроскопа и добрата термична обработка. Лично аз съм на мнение тези сурови суджуци да минават за 2 минути през микровълновата печка и стават по-вкуснички и безопасни.

Ку-треската е опасна зооноза, защото се пренася от прахта. Антракстът е много опасен. Преживните животни, когато ядат суха трева след порой, поемат и пръстта заедно с корените на тревата. Поройният дъжд измива повърхностния слой на почвата, спорите излизат по-нагоре, засушили се след пороя, с пръстта от корените на тревата преживните животни се заразяват. Много е опасно, когато животното заболее и принудително се заколи без ветеринарен контрол. Хората не бива да ядат месото или ако го ядат, трябва много хубаво да са го опекали. Тия навици да се правят от болни крави сурови наденици и пастърми не са хубави. Когато не е термично обработено, е много опасно. Ние имаме една от най-добрите ветеринарни служби на Балканите. Ветеринарна служба, която примерно през 1941 г. унищожи бруцелозата – бяхме единствената държава на Балканите без тази болест. Сериозна държава, сериозна ветеринарна служба. 🍎

IN MEMORIAM

В последните месеци се разделихме с много наши колеги.

ИНЖ. РУМЯНА ДИМИТРОВА
(25.10.1958 – 20.10.2020)

Родена е в с. Батановци, Пернишка област. През 1981 г. завършва ВЛТИ. Започва работа в ДЛС „Кормисош“ – Лъки. От 1984 до 1994 г. последователно е лесничей и главен инженер на ГС – Радомир, а до 1998 г. – главен инженер на ГС „Витошко“. От 1998 до 2016 г. с малко прекъсване е директор на ДЛ/ДГС – гр. Елин Пелин. От 2017 г. е зам.-директор на ДГС – Радомир.

ИНЖ. ЗАВАРИН ГАГОВ
(14.11.1956 – 20.11.2020)

Роден е във Велинград. Завършва Техникума по горско стопанство „Хр. Ботев“ в родния си град, а след това и ВЛТИ през 1980 година. Започва работа като началник на ГТУ в ГС – Чепеларе. От 1982 до 1991 г. работи в ГС – Ново Паничарево. От 1991 г. е експерт по защитени територии в РДГ – Бургас. От 1997 до 2010 г. е директор на ГС/ДЛ/ДГС – Царево. Две години е експерт в ДПП „Странджа“. През 2013

– 2014 г. е директор на ДГС – Малко Търново, а след това е на частна лесовъдска практика.

ИНЖ. МИХАИЛ МИХАЙЛОВ
(18.03.1956 – 30.11.2020)

Роден е в с. Срем, Хасковска област. През 1983 г. завършва ВЛТИ. Започва работа в ГС – с. Стара река, където през 1984 – 1991 г. е зам.-директор. В РДГ – Сливен, постъпва през 1991 г. като експерт по стопанисване на горите, а от 1995 г. е зам.-директор. През 2011 г. става зам.-директор на ЮИДП – Сливен.

ХРИСТО СИМЕОНОВ
(01.09.1962 – 02.12.2020)

Роден е в с. Кортен, Сливенска област. През 1981 г. завършва Техникума по горско стопанство „Хр. Ботев“ – Велинград, а през 1999 г. – магистратура по аграрна икономика в Стопанската академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. През 1983 г. започва работа като пом.-лесничей в ГС – Твърдица, а след това е технолог по нормиране. От 1985 г. е организатор в Ловно-рибарско дружество – Нова

Загора. В ГС/ДЛ/ДГС – Нова Загора, работи от 1987 г. до смъртта си, като заема последователно длъжностите пом.-лесничей, началник на ГСУ, в продължение на 17 години (1999–2016) е зам.-директор на Стопанството, а след това отново е началник на ГСУ и горски надзирател.

ИНЖ. ИВАН ГУНЧЕВ
(26.01.1944 – 6.12.2020)

Роден е в с. Горско Калугерово, Великотърновска област. Завършва Техникума по горско стопанство „Хр. Ботев“ – Велинград, а след това и ВЛТИ през 1970 година. Същата година започва работа като лесничей в ГС – Велико Търново. От 1972 г. е директор на ГС – Луковит. От 1977 г. е на работа в ГСК (РУГ) – Велико Търново, последователно като гл. специалист, инспектор, ръководител-сектор. От 1991 г. е зам. главен директор, от 1994 г. – главен директор, а от 1999 до 2003 г. – началник на РУГ. След това до пенсионирането си през 2007 г. е експерт в РУГ – Велико Търново.

Поклон пред светлата им памет!

60 години лесозащитни станции в България

✓ Годишнината бе отбелязана онлайн с научнопрактическа конференция

По повод 60 години от създаването на лесозащитните станции в България на 26 ноември м.г. се проведе международна научнопрактическа конференция.

Събитието беше открито от изпълнителния директор на ИАГ инж. Мирослав Маринов, който поздрави трите Лесозащитни станции в София, Варна и Пловдив и подчерта техния принос за създаването и отглеждането на здрави, устойчиви и високопродуктивни гори. Благодарност за съвместната работа той отправи към Института за гората - БАН, Лесотехническият университет, Българската агенция по безопасност на храните, редица институти и университети, бивши и настоящи научни работници, преподаватели и експерти в областта на лесозащитата.

Грамоти и плакети на ИАГ по случай юбилей получили трите лесозащитни станции, секция „Горска ентомология, фитопатология и ловна фауна“ в ИГ – БАН, и кате

дедра „Патология на растенията и химия“ в ЛТУ. С индивидуални грамоти бяха удостоени над 20 научни работници, преподаватели и експерти от ИЗС, ИАГ, ИГ, ЛТУ и ЮИДП. Посмъртно бяха почетени и лесовъди с изявен принос за здравето на българските гори.

В конференцията с доклади участваха експерти по лесозащита и научни работници от Изпълнителната агенция по горите, Българската агенция по безопасност на храните, регионалните дирекции по горите, лесозащитните станции, Института за гората и Института по биоразнообразие и екосистемни услуги – БАН, Агробиоинститута – СА, и Института за гората в Република Сърбия. Докладите ще бъдат отпечатани в юбилеен сборник на сп. „Наука за гората“.

Актуални проблеми и предизвикателства пред лесозащитата в България

Научната онлайн конференция започна с кратък исторически преглед на организираната лесозащитна дейност и създаването на трите лесозащитни станции в страната.

Представители на лесозащитните станции информираха за здравословното състояние на горскодървесната растителност, актуалните лесозащитни проблеми и основните вре-

дители, болести и повреди на територията им през последното десетилетие.

Темата за растителното здраве в горския сектор засегна основните фитосанитарни рискове, сред които нарасналата международна търговия, климатичните промени, изчезване на растителни и животински видове и появата на нови извън естествения им ареал на разпространение.

Обсъдено беше влиянието на климатичните промени и аномалии върху здравословното състояние на горите на територията на РДГ – Смолян.

Опазването на горите и трансграничното сътрудничество с Република Турция бяха тема на доклада от РДГ – Бургас.

Свои научни достижения и текущи разработки представиха учените от Института за гората. Продължават проучванията върху разпространението на корояди в иглолистните култури в България. Ревизирани са гъбните патогени, причиняващи съхнене на горскодървесните видове в страната в условията на климатични промени. В процес на проучване е *Cryphonectria parasitica*, причинител на ендотиевия рак по обикновения кестен в България.

На конференцията бяха представени и разработки, свързани с боровата процесия, която е основен насекомен вредител в иглолистните гори. Показан беше френският опит за борба с боровата процесия в урбанизирани територии чрез използване на поясни капани. Представена беше стопанската значимост и екологични параметри на местообитанията на дъбовата процесия в България от 2006 г. до момента.

Напомнено беше използването на класически биологичен агент за борба с гъботворката в Европа – *Entomophaga maimaiga*, като се обсъди добрата лесозащитна практика в Сърбия. Разгледана бе динамиката в здравния статус на белия и черния бор в Стара планина, разработена съвместно от ЛТУ и ИГ – БАН.

Представени бяха фаунистични изследвания върху горски хищни мухи, които могат да бъдат използвани в биологичната борба срещу горските вредители.

Обсъдени бяха резултатите от пилотно научноприложно изследване на Агробиоинститута, свързано с възможността утайки от пречиствателните станции да бъдат използвани като почвоподобрители в горските разсадници. Докладчиците изразиха благодарност към държавните предприятия и териториалните им поделения за съдействието и финансирането на научнопрактическите проучвания.

”

ДОКЛАДИТЕ
ЩЕ БЪДАТ
ОТПЕЧАТАНИ
В ЮБИЛЕЕН
СБОРНИК НА
СП. „НАУКА
ЗА ГОРАТА“.

“

Лесовъдгите срещу стихията

Инж. СЪБИ ДИМИТРОВ е роден през 1958 г. в с. Кушла, Смолянска област. През 1986 г. се дипломира във ВЛТИ и същата година започва работа в Горско стопанство – Златоград, където последователно е лесничей, началник-участък и старши лесничей. От 1999 до 2010 г. е директор на Държавно лесничейство – Златоград. Две години е на частна практика. В периода 2012 – 2014 г. е директор на ДГС – Смолян, а от 2014 г. отново е директор на ДГС – Златоград.

”

В ОСВОБОДЕНИТЕ ПЛОЩИ СЕ РАЗЧИТА ОСНОВНО НА ДОБРОТО ЕСТЕСТВЕНО ВЪЗОБНОВЯВАНЕ ОТ МЕСТНИ ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ – ЗИМЕН ДЪБ, БЛАГУН, ЦЕР, БУК.

“

✓ **Горските служители са изправени пред предизвикателството да обхождат, инвентаризират и маркират повредената дървесина**

✓ **Особено трудно е маркирането, пречупените и падналите дървета създават на места непреодолими прегради**

Стопанството е едно от най-силно засегнатите от бедствието през 2015 година. Мокрият сняг в началото на март нанася големи щети на насажденията основно в пояса от 400 до 900 м надморска височина. Всички пътни артерии са блокирани, на места снежната покривка достига 1.70 м, а някои населени места остават 12 дена без ток. Бедствието се случва в заключителния момент на изработване на горскостопанския план на Стопанството. Лесоустроителите от „Агролеспроект“ ЕООД са приключили с инвентаризацията, но от колегиалност помагат при инвентаризирането на падналата маса, в резултат на което само първоначално са описани над 203 000 м³ лежаща маса. В първите дни след стихията служителите на Стопанството работят почти денонощно за освобождаване на основните пътища от повалената дървесина, за доставка на хранителни продукти на бедстващите населени места.

Веднага са спрени всички редовни сечи и за да се ускори усвояването на падналата маса, са сключени допълнителни споразумения към действащите договори, както и нови договори с директно възлагане на добива по чл. 27 от Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии – държавна и общинска собственост, за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Горските служители са изправени пред огромното предизвикателство да обхождат, инвентаризират и маркират повредената дървесина. Особено трудно е маркирането, пречупените и падналите дървета създават на места непреодолими прегради за преминаване.

Основни проблеми на Стопанството за бързото усвояване на пострадалата дървесина са затворените басейни и липсата на необходимия капацитет на работещите в бранша фирми. Първоначално към предлаганите обекти има засилен интерес от външни фирми, които постепенно се отдръпват поради трудните терени и неатрактивната дървесина.

Нов живот

Още същата година от засегнатите площи в стопанството са добити 63 258 м³ дървесина, от които 50 735 м³ пострадала, върху 966 хектара. Вследствие на огромните количества повалена дървесина започват и масови нападения от корояди основно през 2016, 2017 и 2018 г., което усложнява допълнително работата на служителите. Засегнати са над 450 ха иглолистни култури, което налага допълнително ежедневни инвентаризации и маркиране на засегнатата дървесина. Най-високите темпове в усвояването на пострадалата дървесина са през 2016 г. – 75 162 м³ върху 1741 хектара.

През 2017 г. от пострадалата дървесина са добити 67 861 м³ върху 1583 ха, през 2018 г. – 54 286 м³ върху 985 хектара. През 2019 г. са усвоени 44 674 м³ от 808 ха и към края на ноември 2020 г. – близо 10 000 м³, или от началото от пострадалата от снеговал и нападенията от корояди дървесина са добити над 302 500 м³ лежаща маса от 5300 хектара.

Усилията на служителите в овладяване на последствията от стихията не остават незабелязани за лесовъдската колегия. Най-високото отличие „Лесовъд на годината“ за 2017 г. получава инж. Веселин Найденов – старши лесничей на ГСУ – Неделино, за приноса му в преодоляване на последствията от природното бедствие. Участъкът, който ръководи, е най-малкият по площ, но най-силно засегнат в стопанството.

Освен справянето с текущите задачи служителите полагат усилия и в популяризирането на лесовъдската професия, като ежегодно се провеждат мероприятия с деца. Радващо е, че децата се включват с голям ентузиазъм и любопитство, независимо от възложените им задачи. Провеждани са акции по залесяване, запознаване с местните дървесни и животински видове, влиянието на човека върху състоянието на горите и опазването на околната среда.

Голяма част от тази дървесина е в затворени басейни, за усвояването ѝ са построени стотици километри извозни пътища.

Местното население активно се включва в усвояването на пострадалата дървесина, добивайки дърва за огрев и строителна дървесина по тарифна такса на корен.

В освободените площи се разчита основно на доброто естествено възобновяване от местни дървесни видове – зимен дъб, благуна, цер, бук, като там, където се налага, се извършват необходимите

мероприятия. Ежегодно се следи и се извършва инвентаризация на възобновяването в освободените след сечта площи. Към момента са изведени отгледни мероприятия – осветление върху 621 декара.

В участъците с недостатъчно възобновяване се предприема залесяване с подходящи за съответното месторастение дървесни видове – основно черен и бял бор, зимен дъб, сребролистна липа и атласки кедър. До момента е извършено залесяване върху 467 декара.

ДГС – Златоград, е териториално поделение на Южноцентралното държавно предприятие – Смолян, и е разположено в най-югоизточната част на Средните Родопи. Територията на стопанството обхваща землищата на общините Златоград, Неделино и Мадан. ДГС – Златоград, е с типично планински релеф, със силно пресечени и стръмни терени. Общата му площ е 33 869.1 ха, като 93.9 % са горите – държавна собственост. В екологичната мрежа „Натура 2000“ попадат 3975.3 ха (11.7 % от площта). Златоградското стопанство винаги е било „зелено“ поради големите обеми на залесявания през втората половина на XX в., които спират ерозионните процеси, и средната лесистост достига 81.1 на сто. В началото на новия век средната възраст на горите е 59 години. Общият дървесен запас на държавните гори е 4 772 235 м³, а средният запас на хектар – 158 куб. метра. По горскостопански план от 2015 г. средногодишното ползване е 36 455 м³ лежаща дървесина. 🍄

Дърветата са целите в лед, чупят се и падат

Инж. ТОШКО ПЕТКОВ е роден на 21.02.1964 г. в Ботевград, Софийска област. Завършва средно образование в Техникума по горска промишленост и дървообработване „Сава Младенов“ – Тетевен. През 1992 г. се дипломира в ЛТУ със специалност „Горско стопанство“. През същата година започва работа в ДГС – Ботевград, като горски стражар. От 1994 до 1998 г. е технолог по дърводобива. От 1998 до 2011 г. е заместник-директор на ДЛС „Витиня“, а от 2011 г. – директор на Стопанството. Живее в Правец. Семейно, с две деца.

✓ **Какво се случи на 17-и срещу 18-и ноември 2007 г. в ДЛС „Витиня“ и какви са последствията досега?**

✓ **Основната препоръка беше в срок до 2 – 3 години да се усвои дървесината от повредените насаждения и да се работи за възстановяване на горската среда. С добър колектив всичко се постига. На ден експедирахме от 300 до 500 м³ дървесина. Така за две години добихме и продадохме 150 000 м³ – при годишен добив 30 000 кубични метра.**

”

ЛЕСОВЪДЪТ ТРЯБВА ДА СЕ ВСЛУШВА И ВГЛЕЖДА В ПРИРОДАТА, ТЯ ПОДСКАЗВА КАКВО ДА СЕ ПРАВИ.

“

Какво се случи на 17-и срещу 18-и ноември 2007 г. и какви са последствията досега?

На 18.11.2007 г. беше почивен ден. По това време аз бях заместник-директор на ДЛС „Витиня“. Рано сутринта охранителят на портала ми звънна и каза: „Г-н Петков, на „Витиня“ е страшно!“. Попитах го: „Какво е толкова страшно?“. Заеквайки, той ми отговаря, че дърветата са целите в лед, чупят се и падат. Тогава си казах, че става нещо необичайно. Говорих с тогавашния директор инж. Юрий Миков и му казах, че на прохода „Витиня“ най-вероятно има ледолом. Разбрахме се да палим джиповете и да се срещнем на мястото. Когато наближих, видях за какво всъщност става въпрос. Дърветата бяха обледени и много трудно успях да се добера до сградата на Стопанството.

Главният път Ботевград – София беше почти непроходим, имаше пречупени и изкъртени дървета. С инж. Юрий Миков се срещнахме на прохода „Витиня“ и не можахме да повярваме на очите си. Гледката беше най-страховитата, която бях виждал досега. Дърветата бяха обледени, по тях имаше много лед, а продължаваше да вали. На всяка минута се пречупваше или изкъртваше дърво. Нямахме нито ток, нито вода. Решихме, че въпреки всичко най-важен е животът на хората. През следващите дни, след спиране на дъжда, започнахме разчистване на основните пътища. Информирани бяха висшестоящите институции. След десетина дена се създаде комисия с представители на РДГ – София, и Лесозащитна станция – София, която да извърши инвентаризация и да установи какви са нанесени-

те повреди на насажденията. Комисията продължи да работи няколко години. Впоследствие се установи, че климатичната инвазия е засегнала близо 4790 ха на 800 – 1200 м н.в., като във формата на ивица бяха засегнати и съседни държавни стопанства. Повредите бяха ужасяващи – от 10 до 80 %. Обледени и с големи повреди насаждения – пречупвания на стъбла и клони, повяляне на цели дървета, повредени корони. Засегнати бяха едни от най-продуктивните букови насаждения (I и II бонитет), семенни бази, в които поколения лесовъди бяха работили. Само за сравнение – цялата площ на горските територии на ДЛС „Витиня“ е 18 501 хектара.

В началото на 2008 г. бяха инициирани работни срещи на терена с представители на Държавната агенция по горите (сега ИАГ), Регионалната дирекция по горите – София, Лесотехническият университет и Института за гората – БАН. Обсъждаше се как да се действа по-нататък. Беше изготвен оперативен план за действие с включени лесовъдски препоръки, основната от които – в срок до 2 – 3 години да се усвои дървесината от повредените насаждения и да се пристъпи към възстановяване на горската среда.

Този момент беше най-труден за нас, но си казахме, че няма да се предаваме. С инж. Юрий Миков се сработихме перфектно, седнахме и решихме, че трябва да привлечем дърводобивни фирми от цяла България, да закупим горска техника за добив и товарене и да назначим горски работници. Държавната агенция по горите и РДГ – София, ни оказаха нужното съдействие. Разрешиха да закупим кранове „Шипка“, сортиментовоз „TIMBERJACK“, въжена линия „VALENTINI 400“, цепачни машини, моторни триони. Проведохме обществени поръчки за добив и търгове за продажба на дървесина от склад и по ценоразпис. И се започна...

Тук е мястото да благодаря на всички колеги лесовъди, горски служители, работници и свърза-

ни с горскостопанските дейности лица за проявената отговорност и себераздаване. С добър колектив всичко се постига. На ден експедирахме от 300 до 500 м³ дървесина. И така за 2 години добихме и продадохме 138 000 м³ лежаща маса, в т.ч. едра строителна – 22 222 м³, средна строителна – 4405 м³, дребна строителна – 1192 м³, дърва за огрев – 109 993 кубични метра. При средногодишен добив на дървесина, осъществяван до онзи момент – 30 000 кубични метра.

През пролетта на 2008 г. видяхме светъл лъч в засегнатите територии – по оцелелите букови дървета имаше цветоносене, а предстоеше възобновяване на големи площи на пострадалите от ледолома насаждения. Природата беше на наша страна – през следващите години имаше добро плодоносене

при бука и явора. В около 70 % от засегнатите насаждения своевременно бяха извършени сечи, което спомогна да се използва наличният възобновителен потенциал. Допълнително върху местата, в които нямаше наличен подраст, извършихме залесяване върху 179 дка с бук, явор и горскоплодни дървета. Естественото възобновяване протече много добре. Приоритет през следващите години беше отглеждането на подраста и младите насаждения.

След 4 – 5 години вече се виждаха резултати по възобновяването на площите, и то с по-малък финансов разход, което е безспорен успех за ДЛС „Витиня“. Днес имаме прекрасни млади насаждения, в които ще продължат лесовъдските грижи, и се надяваме да възстановим горските екосистеми – основно букови, в тази част на Стара планина. Който не вярва, да дойде и да види!

Това, което се случи при нас, показва за пореден път, че трябва да сме добре подготвени и да следим знаците, които ни дава природата. Устойчивостта на горите срещу природните катаклизми и нарушения е в правилно провежданото лесовъдство, съобразено с екологичните и климатичните условия.

1. Увредено стоящо
буково дърво

2. Изкоренено и повалено
младо буково насаждение

2007 - годината на пожарите и ледолома в нашите гори

Проф. д-р СОТИР ГЛУШКОВ,
доц. д-р ИВАЙЛО МАРКОВ –
Институт за гората –
БАН

”
БЕДСТВИЕТО
БЕШЕ ГОЛЯМО
И ПО МОЛБА НА
КОЛЕГИТЕ ОТ
ДАГ ПОКАНИХМЕ
КЪМ ГРУПАТА НИ
СПЕЦИАЛИСТИ ПО
ДЪРВОДОБИВА ОТ
ГЕРМАНИЯ.

“

През 2007 г. климатичните промени оставиха дълбока следа в българската икономика. Отчетено беше засушаване, което доведе до изключително ниски добиви в селското стопанство. Още през зимата в горите започнаха да горят пожари, които унищожиха създадени с много труд и средства хиляди декари иглолистни култури – гордостта на българските лесовъди. Апогееят на този катаклизъм върхлетя на 17 – 18 ноември територията на РДГ – София, и по-точно ДЛС „Витиня“ – м. Витиня. По високите места се образува невиджан ледолом, който унищожил изключително ценни семенни бази от букови гори.

В началото на 2008 г. бяхме поканени от Държавната агенция по горите да се запознаем със ситуацията и да предложим решение на проблема. Наскоро преди това бяха официално приети и внедрени новите норми за дърводобив, които бяхме разрабо-

тили – по методика на KWF – Германия. Посетихме няколко обекта на ДЛС „Витиня“ – ситуацията беше критична, едрите букови дървета бяха пречупени и окастрени под въздействието на тежкия лед по стъблата и клоните (сн. 1), докато тънките млади дървета с плитка коренова система бяха повалени на земята от върха към долината заради „домино ефекта“ (сн. 2). Проблемите бяха

ясни – недостатъчна пътна мрежа, стръмни терени, голям обем дървесина, като единственият положително в случая беше устойчивото търсене на букова дървесина от „Свилоза“ АД, Свищов. Стръмните терени позволяваха извоз единствено с въжени линии с дължина на носещото въже над 400 метра и товаропдемност над 2 тона.

Бедствието беше голямо и по молба на колегите от ДАГ поканихме към групата ни специалисти по дърводобива от Германия – проф. Ерик Финдайзен от Лесотехническият институт в Ерфурт и

инж. Ралф Мюлер от Държавното предприятие за стопанисване на горите „Тюринген Форст“.

На изложение на горска техника на KWF предишната година Горското ведомство на Тюрингия демонстрира висока производителност на извоза на подобни терени и функционалност с италианските въжени линии „VALENTINI“ - 400/600 и 800.

На ведомството ни бяха представени три предложения:

- направа на скатни пътища с трайна настилка през 400 м, ширина на платното 3,5 м и превоз на добитата дървесина с камиони до потребител – по-скъпият вариант;

- скатни пътища без покритие със същите размери и превоз на късо разстояние до временен склад с форвардер – по-евтино решение;

- добив с ръчен моторен трион и извоз с въжена линия.

Като оптимален беше приет вторият вариант – направа на тракторни пътища без трайно покритие, извоз с късометражна въжена линия „VALENTINI - 400“ (сн. 3), агрегирана на трактор, и превоз с форвардер „TIMBERJACK - 1010 D“ (сн. 4, 5 и 6). Машините бяха внесени със съдействието на колегите от Германия. Благодарение на тази технологична схема в продължение на 2 години падналата маса на територията на ДЛС „Витиня“ беше усвоена и повече от 12 години схемата се явява най-прогресивната за условия със стръмен терен.

През същия месец посетихме и опожарени култури от бор на територията на РДГ – Стара Загора, в околностите на града (сн. 7). Условията ни улесняваха изключително много – равнинни терени с гъста междуселска пътна мрежа. Местните фирми успешно усвояваха дървесината на ниски цени с голям

4. Извоз с форвардер „TIMBERJACK – 1010 D“

5. Добити фурнирни трупи

6. Първо качество букова дървесина

7. Опожарена борова култура край Стара Загора

8. Извоз на обгорялата дървесина на самар

брой работници с моторни триони и животинска тяга на самар (сн. 8). Добитата дървесина беше изкупена от целулозните заводи в страната. Тогава предложихме да бъде закупен комплект от харвестер и форвардер – среден клас, с които бързо да се усвоява дървесината в подобни условия на територията на цялата страната, но вариантът беше

отхвърлен по финансови причини.

Удовлетворение от това, че сме били прави, почувствахме след 12 години. В сегашните условия, когато работната ръка не достига, в ДГС – Казанлък, частна фирма добива дървесината от опожарени култури именно с тези машини, за което съобщихме в брой 6-7/2020 г. на сп. „Гора“.

Инж. ИВАН ГЕРИН е роден на 13 март 1980 г. в Банско. През 2004 г. завършва Лесотехническия университет, специалност „Горско стопанство“, и същата година започва работа в ДГС – Места, като лесничей, а от 2009 г. е директор. От 2017 г. е директор на ДГС – Симитли. Семеен, с две деца.

”

ВСЕ ПО-ЧЕСТО ПОРОЙНИТЕ ДЪЖДОВЕ НИ ИЗЕНАДВАТ НЕПРИЯТНО. ТЪКМО СИ ПОМИСЛИМ, ЧЕ НЕЩАТА СА ПОДРЕДЕНИ, И ОТНОВО СА НАНЕСЕНИ СЕРИОЗНИ ЩЕТИ ВЪРХУ ГОРСКИТЕ ПЪТИЩА.

“

Спасяване на гората при природни бедствия

✓ Много труд и внимание към детайлите

Работата ми като директор в Държавно горско стопанство – Симитли, започна в много труден момент за Стопанството. Бях назначен на 25 август 2017 г., ден след като беше възникнал огромният пожар в подножието на Пирин планина, тръгнал от района на с. Мечкул, обхванал 15 000 дка на територията на две общини – Симитли и Кресна, и овладян след 5 дена.

Равносметката за Горското стопанство в Симитли бе следната: засегнати от пожара държавни горски територии – 4320 дка, от тях 2648 – низово, и 1672 дка – върхово. Това означаваше, че ни предстои много работа, свързана с инвентаризация на опожарените площи, маркиране, подготовка на документация за отдаване на опожарената дървесина, усвояване на повредената дървесина, подготовка на документи за залесяване на освободените площи, докато се стигне до самото залесяване.

За организацията много ми помогна това, че вече се бях сблъскал с голям пожар на територията на ДГС – Места, през 2011 г., който тогава засегна около 2000 дка от държавни горски масиви.

За многото работа, свършена до този момент, голям труд положили служителите на Стопанството, под методическите указания и подкрепа от страна на Югозападното държавно предприятие и Регионалната дирекция по горите – Благоевград.

Към момента са залесени 511 дка, а останалите 1161 дка – в землищата на селата

Гори, засегнати от върхов пожар в района на ДГС – Симитли

Сенокос и Мечкул, на територията на ДГС – Симитли, ще бъдат възстановени по горска мярка 8.4. „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от ПРСР, за което е подписан договор между ЮЗДП и ДФ „Земеделие“ за изпълнението на проект с предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за възобновяване на опожарени територии в районите на Държавните горски стопанства в Кресна и Симитли.

Финансираните дейности включват почистване на площите от храстови видове и остатъчна биомаса след извършения дърводобив, почвоподготовка, осигуряване на залесителен материал и засаждане на фиданките върху площ от 1161 дка в землищата на селата Сенокос и Мечкул.

Договорът е със срок на изпълнение 36 месеца. Така до средата на март 2023 г. трябва да бъдат възстановени всички изгорели държавни горски територии в районите на Кресна и Симитли при големия пожар през 2017 година.

Миналата година Югозападното държавно предприятие подписа още един договор с ДФ „Земеделие“. Той е за изпълнението на проект по подмярка 8.3 „Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от Програмата за развитие на селските райони. Проектът ще бъде реализиран на територията на Държавните горски стопанства в Кресна и Симитли с цел превенция и бърза реакция при горски пожари.

Дърводобив на опожарена дървесина, 2018 г.

Почвоподготовка и залесяване

За територията на ДГС – Симитли, е предвидено изграждането на 3 водоема с прилежащи площадки за зареждане на противопожарната техника, разположени в землищата на Долно Осеново, Мечкул и Сухострел. Водоизточниците ще се пълнят еднократно с вода от близките дърета от повърхностни и прииждащи води през пролетния сезон. Едновременно с това ще бъдат изградени и 5 км трайни горски пътища за борба с горските пожари и обслужване на новоизградените водоизточници.

Добра практика за Стопанството през последните години е зареждането в подходящите участъци на реките с балканска пъстърва. Кампанията е насочена към опазването на биоразнообразието чрез подпомагане на естественото възпроизводство на балканската пъстърва като местен вид.

Площта на Стопанството е голяма. Това я характеризира с голяма амплитуда във вертикален профил и различия в конфигурацията на терена, което води до съществени различия и специфични особености по отношение на климатичните елементи. Характерните засушавания през пролетта и лятото, съчетани с високи температури в ниския район, са предпоставка за възникване на много пожари.

За борба с пожарите Стопанството разполага с високопроходим пожарен автомобил, който се управлява от обучени служители. С тяхната навременна намеса са предотвратени доста пожари както на територията на ДГС – Симитли, така и на съседни на нас териториални поделения. Като превантивна мярка всяка година се поддържат 17 км минерализовани ивици, които да

ДГС – СИМИТЛИ, е създадено през 1934 г. като реверно лесничейство. Територията на стопанството съвпада с административните граници на община Симитли, разположено върху части от планините Рила, Пирин, Малешевска и Влахина и по средното течение на река Струма. В административно-териториално отношение е териториално поделение на ЮЗДП – Благоевград.

Релефът е подчертано планински, преобладават стръмни терени – 68.4 %. Най-високата точка е 2100 м н.в. (под връх Пирин), а най-ниската – 200 м н.в. (поречието на Струма).

Общата площ на стопанството е 35 173 ха, от която залесена – 32 337 хектара. Държавните горски територии са с площ 30 556 ха, общинските гори са 2952 ха, горите на физически лица – 1665 хектара. Средната възраст на горите е 66 г., средният запас – 191 м³ на ха, а общият запас възлиза на 5 995 920 куб. метра.

От дървесните видове се срещат бял и черен бор, смърч, ела, бяла мура, бук, габър, зимен дъб, благун, цер, явор, трепетлика, воден и келяв габър, мъждрян, космат дъб и други.

Разположението на стопанството в планински район, с пресечен терен, големи наклони и дълбоко врязани долове затруднява до известна степен дърводобива и останалите горскостопански дейности.

Многообразието на дървесните видове, на релефните очертания и наличието на непресъхващи водоизточници предопределят високите дивечови запаси от сърна, дива свиня и благороден елен.

предотвратяват разпространението на пожари в районите около главните пътни артерии.

Често преминаващите средиземноморски циклони през района водят до ветровали, ветроломи, снеговали и снеголоми. Те за радост през последните години са дребноплощни. Все по-често обаче поройните дъждове ни изненадват неприятно. Тъкмо си помислим, че нещата по производствената дейност са подредени, и някой от служителите ме информира, че пак са нанесени сериозни щети върху горските пътища. С помощта на техника, осигурена от ЮЗДП, възстановяваме щетите върху пътната инфраструктура, така че тя да бъде проходима за противопожарна и друга техника в най-кратки срокове. За да се изразходват по-малко средства в тази насока, предвиждаме постоянна поддръжка на проводимостта на канавките и водостоките на основните горски пътни артерии.

През 2019 и 2020 г. се прояви и пороят Бабин трап, намиращ се в началото на Кресненското дефиле,

който затвори за няколко часа движението по пътя София – Кулата и застраши сигурността на пътуване. Нашите колеги през 1996 и 1999 г. са построили 2 баража, но задбаражното пространство вече е запълнено и е необ-

ходимо да бъде изграден поне още един бараж, за да бъде укротен пороят. Затова през 2021 г. е предвидено да бъде проектиран бараж в този порой, както и да бъдат извършени противоерозионни залесявания.

Голяма отговорност за нас е и поддържането на горската сертификация по международния стандарт FSC. Той вече се прилага във всички поделения на ЮЗДП. Съгласно изискванията на сертификацията се очаква да се подобрят здравословните и безопасни условия на труд в горите и комуникацията с местните общности. Сертификатът е и гаранция, че управляваните от нас гори ще се стопанисват природосъобразно, а това, от своя страна, води до повишено търсене на продукти от сертифицирана дървесина на пазара.

Всички тези отговорности и задължения като служители в горите поддържат амбицията ни да надграждаме направеното от нашите предшественици и да предадем на идните поколения добре устроени и стопанисвани гори, както и добре поддържани дивечови и рибни запаси в тях.

Професионализмът изисква смелост и постоянство

✓ Сред подгласниците на приза „Лесовъд на годината 2019“ е инж. Исмаил Моллов – директор на ДЛС „Дикчан“ – с. Сатовча

✓ Разказ за лова на глухари, разселването на благородни елени, елени лопатарии, муфлони, за дивечовите ниви, съжителството с мечките и добива на 4000 новогодишни елхи

”

ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА СМЕ УВЕЛИЧИЛИ ДВОЙНО ПЛОЩТЕ НА ДИВЕЧОВИТЕ НИВИ И ВСЯКА ПРОЛЕТ ЗАСАЖДАМЕ НОВИ ГОРСКОПЛОДНИ ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ.

“

В началото на 2018 г. бях назначен за директор на ДЛС „Дикчан“. Това за мен се оказа сбъдната мечта, тъй като щях да имам възможността пряко да участвам в развитието, организацията и управлението на едно от ловните стопанства в България. Длъжностите, които съм заемал преди това в лесовъдската си практика, са основно в държавни горски стопанства (ДГС – гр. Гоце Делчев и Гърмен), също така и в централното управление на ЮЗДП - Благоевград, където ловностопанската дейност се явяваше някак си като второстепенен приоритет. Затова бях изключително щастлив, мотивиран и благодарен на директора на ЮЗДП инж. Дамян Дамянов за възможността и гласуваното доверие, с ясното съзнание, че ме очакват много трудности, предизвикателства и несгоди.

Новогодишните елхи

Търсим постоянния баланс между компонентите в нашата работа: дърводобив, ловностопански мероприятия и лесокulturни дейности. Този сезон например е известен с добива на елхи за коледните и новогодишни празници, ние като сто-

панство ежегодно подсигуряваме около 4000 елхи (голяма част от които са живи, в саксии, и след празниците ще бъдат засадени по дворове и имоти) за нуждите на обществото. Търсенето и необходимостта от този продукт създава и предпоставки за незаконен добив от хора, търсещи лесна печалба. Наша работа и задължение е да не го допускаме и редом с всички други задължения и ангажименти сме концен-

трирали усилия в охраната на горите.

Лов на глухари

През пролетта на 2018 г. с особен трепет и удоволствие посрещнах първите клиенти - ловци от Испания, които още предходната година бяха заявили желанието си да ловуват глухари в нашето стопанство. Ставаше дума за знатен род (баща, син и внук), страстни ловци от Централна Испания, които са ловували в почти всички части на света различни видове дивеч, в това число и в България, и от години са мечтали да посетят Югозападните Родопи, известни с автентичния и изключително атрактивен лов на глухар. За въпросното гостуване бяха заявили два глухара и евентуално два сръндака, като за останалата част от фамилията (съпруги, деца, внуци) това беше прекрасен повод за екскурзия и почивка в България. Освен удоволствие и трепет, за мен това беше и огромна отговорност, осъзнавайки, че при евентуален неуспех в конкретния лов това би оказало негативно влияние не само върху имиджа на ДЛС „Дикчан“, но и на страната ни като атрактивна ловна дестинация. Предварително бях направил необходимата организация за наблюдения и охрана по токовищата, като неотлъчно през цялото време бях със служителите от ловностопанския отдел, които са пряко ангажирани със стопанисването на държавните ловностопански райони на нашето Ловно стопанство.

Естествено, че първият ловен водач щях да съм аз, тъй като глухарският лов ми е добре познат още от работата ми в ДГС – Гърмен.

Още на следващата сутрин в 03:30 часа, след посрещането на гостите в Ловен дом „Дикчан“ и проведен подробен инструктаж, касаещ лова на глухар, осъществихме първия ловен излет. Аз поех най-възрастния от ловците (по това време 81-годишен) с идеята, че токовището, което бях наобелязал, беше най-близо до проходим за джипа път и респективно със сравнително най-малко ходене пеша до така желания глухар. За съжаление тази сутрин слуката не беше на наша страна и старият и предпазлив глухар не ни допусна до изстрелна дистанция. За щастие другият ловец беше отстрелял прекрасен зрял глухар на друго от токовищата, придружаван от инж. Радослав Узунов – началник на Ловния отдел в ДЛС „Дикчан“. След прибирането в ловния дом поздравихме другия ловец, който беше изключително радостен и въодушевен от проведения успешен излет и не спираше да разказва за преживяното вълнение и емоция, като същевременно звънеше и изпращаше снимки на свои колеги и приятели в Испания.

След почивката от ловните излети гостите пожелаха разходка до архитектурните резервати – селата Долен, Лещен и Ковачевица, също така и до минералните бани в с. Огняново, но някак си се забелязваше, че липсата на слуга при ловеца, когото водех аз, оказваше влияние върху настроението на цялата фамилия. Това си го обяснавах с високата социална и ловна култура, която имат испанците. На следващата сутрин по същото време с въпросния ловец отново поехме към токовището. Другият ловец заедно с водача си щеше да направи излет за сръндак, понеже беше първият ден от месец май и ловът на сръндаци беше вече позволен. Тази сутрин времето беше тихо и прекрасно за лов на глухар, слушахме как старият глухар редеше фазите на своята песен и постепенно го приближихме до изстрелна дистанция, моментът беше адски вълнуващ, адреналинът беше на максимум и при двамата ни, ловецът внимателно се подпря

на един бор и се прицели, произведе изстрел и моментално птицата изпърха и падна, а останалите по-млади глухари се разхвърчаха в различни посоки по периферията на токовището. В следващия момент забелязах, че ловецът е седнал на земята, изпаднал в екстаз от вълнение и даже за миг се уплаших, че нещо му е прилошало, но се оказа, че адреналинът му е дошъл в повече и в съчетание с възрастта му не е успял да се овладее. Като запален ловец го разбирам напълно и мисля, че всеки един страстен ловец би го разбрал и съпреживял това вълнение. Тръгнахме си доволни към ловния дом, като по път получихме обаждание и разбрахме, че и другия ловец го е споходила слуката с прекрасен сръндак.

На другия ден, след оформянето на документите, необходими за износ на добитите трофеи, и преди изпращането на предоволните гости, ме помолиха да запазят дата за същия лов през следващата година. Удоволствието за мен в този момент беше неопишуемо, както всяко чувство на изпълнен дълг, понеже тази оценка беше изключително важна и мотивираща за предстоящата работа в ловното стопанство. Разказвам по-подробно за конкретния лов, тъй

като за мен той беше с първата чуждестранна група, която посрещам по линия на организирания ловен туризъм, и някак си е трайно запечатан в съзнанието ми.

Разселване на благороден елен, елен лопатар, муфлон

Впоследствие посрещаме и продължаваме да посрещаме много ловци - както чуждестранни, така и български, за всякакъв вид групов и индивидуален лов, не спираме да развиваме както себе си, така и Стопанството, въпреки несгодите, които ни налага времето. В tandem с ръководството на ЮЗДП не спираме да работим за максималното подобряване на количеството и качеството на гората и дивечовите популации. Миналата година участвахме по програма за разселване на благородни елени на места, в които популацията има нужда от това. По инициатива на ръководството на ЮЗДП тече процедура по разселването на различни видове дивеч (благороден елен, елен лопатар, муфлон и др.) в стопанствата, в т.ч. ДЛС „Дикчан“, с цел максималното подобряване на популациите като цяло, което може само да ме прави горд и щастлив. През последните години на територията на Стопанството се забелязва ръст в популацията на благородния

елен, което е изключително радостно и мотивиращо. Също така се наблюдава и значителен ръст в популацията на кафявата мечка в нашето и съседни стопанства, но тук в качеството си на ловно стопанство имаме важна роля за опазването на мечката популация, като не допускаме мечката да създава проблеми на населението на общината. Благодарение на редовното допълнително подхранване с концентрирани фуражи и задивечаването на ловностопанските ни райони не се допуска мечката да изгладнее дотолкова, че да представлява опасност за хората, макар че не липсват случаи на посегателства върху пчелини, но това е в рамките на допустимото.

С увеличаването на популацията нараства и нашата ангажираност и необходимост от завишаване на компетентността ни за нравите, екологията и биологията на този необходим за нашата природа хищник. Не можем да отречем, че в известна степен проблемите за нас и Стопанството се увеличиха с увеличаването на популацията на мечката. Зачестиха чупенето на хамбари, хранилки, солища и други биотехнически съоръжения, създадени за улеснено подхранване на дивечата, не липсват и посегателства върху самия дивеч. През последните години многократно сме констатирали случаи на уловени и убити диви свине, лопатари и муфлони от мечка. Задивечаването е фактор, който задържа мечките в нашите райони и така предотвратява посегателствата им върху домашни животни и имущество.

С настъпването на епизоотичния проблем с африканската чума по свинете ние предприехме всички разписани превантивни мерки за биосигурност и евентуалното минимизиране на щетите и последиците от АЧС. Една от тези мерки

беше намаляването на популацията на дива свиня чрез улавянето ѝ в капани на възможно по-големи групи. Тук се яви един от сериозните проблеми, свързани с мечката. Още при първите улавяния на диви свине в капани констатирахме убити и голяма част от уловените прасета частично изядени от мечка. След съгласуване с Регионалната дирекция по горите – Благоевград, и в частност зам.-директора д-р инж. Георги Гогушев, този метод беше незабавно преустановен.

Дивечовите ниви

Увеличаването на дивечовите популации се дължи на много труд по опазването и възпроизводството на дивечата, както и на постоянното обогатяване на хранителната база в природните местообитания на стопанството. През последната година сме увеличили двойно площите на

дивечовите ниви в държавните ловностопански райони и всяка пролет засаждаме нови горскоплодни дървесни видове, които са жизнено необходими за дивечата. Тази тенденция трябва да се запази, защото качествената хранителна база и спокойствието са най-важните фактори за дивечата.

На практика всяко местенце, подходящо за дивечова нива, е засято с типична за местоположението и надморската височина култура, която ще произведе жизнено необходима питателна храна за дивечата. Мечката ми е в местообитанията да бъдат достигнати допустимите устойчиви запаси и стойности на дивечата и ДЛС „Дикчан“ да е стопанство със световна слава, защото има необходимите природни дадености и потенциал. За постигането на това обаче са необходими още много усилия и всеотдаен труд. Както вече споменах, факторът спокойствие е първостепенен за дивечата, затова не пестим сили и средства, щом се касае за опазването и охраната на горските територии. Организирахме нещата така, че да има постоянно наше присъствие в горските територии и респективно в ловностопанските ни райони. Това се оказва работеща мярка в борбата с браконьерството и закононарушенията в горите, като залагаме и на редица други превантивни мерки.

В ДЛС „Дикчан“ срещнах екип от мотивирани служители – специалисти в ловностопанската и горскостопанска дейност, съхранени и устойчиво стопанисвани гори и дивечови популации и редица положителни практики и традиции. Затова си поставих за цел те да бъдат не просто съхранени, а и максимално възпроизвеждани и развивани. 🍎

В новата рубрика очакваме конкретни и актуални въпроси на адреса на списание „Гора“.

ВЪПРОС:

Осигурен съм за втора пенсия и след 3 години ми предстои да навърша възрастта за пенсиониране по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Възможно ли е да прехвърля парите си от частното пенсионно дружество в Националния осигурителен институт и ако е възможно, докога мога да упражня това право?

Коментар на АНГЕЛ ПЕТРОВ - главен секретар на ИАГ

ОТГОВОР:

През 2015 г. беше създадена възможност за лицата, родени след 31.12.1959 г., които са задължени да се осигуряват в универсален пенсионен фонд (УПФ) и които не желаят да се осигуряват повече в него, да изберат да променят осигуряването си от УПФ само във фонд „Пенсии“. Съгласно разпоредбата на чл. 4б от Кодекса за социално осигуряване (КСО) осигурените в УПФ лица имат право да изберат да променят осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69* на държавното обществено осигуряване (ДОО), с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд, **не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.** Лицата могат да упражнят правото си на избор след изтичане на 1 година от избора по чл. 124а (това е изборът, въз основа на който лицата могат да възобновят осигуряването си в УПФ).

С параграф 9 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 година (§ 9 от ПЗР на ЗБДОО за 2021 г., обн. ДВ, бр. 103 от 04.12.2020 г.) се **отваря „прозорец“ в режима за промяна на осигуряването** от УПФ към фонд „Пенсии“ и „Пенсии за лица по чл. 69“ на ДОО и се дава възможност на хората, пропуснали срока, да упражнят правото си на избор – дали да прехвърлят средствата от индивидуалните си партии в универсалните пенсионни фондове към държавното обществено осигуряване, или не.

От 01.01.2021 г. разпоредбата на § 9 от ПЗР на ЗБДОО за 2021 г. се отнася до следните групи осигурени лица:

● Всички лица, на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и които в последните 5 години са пропуснали срока да прехвърлят средствата по партидите си от УПФ към ДОО, **могат еднократно**

да упражнят правото си на избор от 1 януари до 30 юни 2021 г. включително. Възможността се отнася до лицата, на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и на които до 30 юни 2021 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на общата им пенсионна възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Тази промяна засяга жените, родени между 01.01.1960 г. и 31.08.1963 г., и мъжете, родени между 01.01.1960 г. и 30.04.1961 година. Заявленията за избор за промяна на осигуряването от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в УПФ във фонд „Пенсии“, съответно „Пенсии за лица по чл. 69“ на ДОО се подават в териториалните дирекции на Националната агенция за приходите (НАП).

● Всички лица, на които вече е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст с начална дата до 31.12.2020 г. включително, без да са променили осигуряването си от УПФ към ДОО, поради което размерът ѝ е определен с индивидуален коефициент, изчислен с намаление. Те ще имат възможност в периода от 1 януари до 30 юни 2021 г. включително да поискат преизчисляване на отпуснатата пенсия без намаляване на индивидуалния коефициент, ако прехвърлят средствата от индивидуалната си партида в УПФ във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на ДОО. Прехвърлянето на средствата се заявява лично или от упълномощено с нотариално заверено пълномощно лице в териториалното поделение на Националния осигурителен институт (НОИ), което изплаща пенсията на заинтересованото лице.

Защо се отваря „прозорец“ в режима за промяна на осигуряването?

В края на миналия век, когато у нас е приета законовата уредба на допълнителното задължително пенсионно осигуряване (втория пенсионен стълб), а и в следващите години вниманието на законодателя е насочено изцяло към детайлното регламентиране на периода на натрупване на средства – първата фаза от пенсионните схеми с дефинирани вноски, чийто носител са универсалните пенсионни фондове и професионалните пенсионни фондове. Съгласно действащото законодателство осигуреното в УПФ лице има право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при навършване на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО, т.е. възрастта за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст от ДОО, или по изключение – 5 години преди навършване на възрастта му за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, ако нейният размер е не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст. **На това основание първите пенсионери от УПФ се очакват през септември 2021 г., когато част от родените през 1960 г. жени ще навършат възрастта по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Първите по-значителни групи пенсионери от УПФ се очакват след 2024 г., когато и родените през 1960 г. мъже ще навършат посочената по-горе възраст.**

* За военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и държавните служители по Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, и следователите.

В същото време, създадената при старта на този стълб законова уредба на втората фаза – периода на изплащане на пенсии от УПФ, е непълна и противоречива, което създава затруднения при бъдещото отпускане на пенсии от тези фондове и затруднява лицата, подлежащи на допълнително задължително пенсионно осигуряване, да вземат своя информиран избор дали да прехвърлят средствата си от втория към първия стълб на ДОО, или не. За да упражнят правото си на прехвърляне на средствата, е необходимо те да разполагат с конкретна информация относно видовете пенсионни продукти, които се предлагат от пенсионноосигурителните дружества, определянето на техните размери, условията за наследяване на натрупаните по индивидуалните партии средства и отпуснатите пенсии.

С оглед на решаването на този проблем Министерският съвет изготви и на 05.01.2021 г. внесе в Народното събрание проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, чрез който се регламентират основните правила за отпускане, изплащане, преизчисляване или актуализиране на пенсиите, както и правата на наследниците на осигурените лица и пенсионерите от универсалните пенсионни фондове. Определя се, че гарантираният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсроченото плащане не може да бъде по-малък от този, изчислен на база сумата на brutния размер на преведените от НАП и НОИ осигурителни вноски за съответното осигурено лице. Предвижда се въвеждането на три вида пенсионни продукти, които ще се изплащат от универсалните пенсионни фондове:

- пожизнена пенсия за старост от УПФ – изплаща се, когато размерът на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице позволява отпускането на пожизнена пенсия за старост в месечен размер не по-малък от 15 % от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, който от 1 юли 2020 г. е 250 лв.;

- разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида – изплаща се, когато средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице са недостатъчни за отпускането на пожизнена пенсия за старост от УПФ, но надвишават трикратния размер на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО;

- еднократно изплащане на средствата по индивидуалната партида – изплаща се, когато размерът на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице е по-малък от трикратния размер на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

Целта на законопроекта е да се създаде пълно и непротиворечиво регулиране на фазата на изплащане от втория пенсионен стълб, което би улеснило информирания избор на лицата, подлежащи на допълнително задължително пенсионно осигуряване.

В тази връзка в законопроекта за пореден път са включени разпоредби, които регламентират избора на осигуряване по чл. 46 от КСО, като отново се предлага промяна на срока, в който лицата могат да упражнят правото си на избор на осигуряване. По този начин за първите групи осигурени лица се гарантира по-продължителен период за запознаване със законовите промени. Създава се и възможност те да направят по-точна преценка относно размера на бъдещите си пенсии в зависимост от натрупаните средства по индивидуалните им партии в период, максимално близък до пенсионирането.

Предвижда се лицата, които навършват възрастта за пенсиониране от 2022 до 2025 г. включително, да могат да упражнят правото на избор на осигуряване до 1 година преди тази възраст. Този период се увеличава плавно до 2038 г., когато осигуряването ще може да се променя не по-късно от 5 г. преди навършването на възрастта за пенсиониране.

Промяната от осигуряване в УПФ към осигуряване във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ от КСО, и обратно може да се прави многократно, но след изтичане на поне 1 година от последната промяна на осигуряването.

Лицата, които започват работа за първи път, могат да изберат да се осигуряват в УПФ, където да постъпват вноските им за втора пенсия, в тримесечен срок от възникване на задължението им за осигуряване. В случай че не изберат свой универсален пенсионен фонд в рамките на тези 3 месеца, те биват разпределени служебно в един от действащите в страната пенсионни фондове, където ще постъпва и тяхната задължителна вноска за втора пенсия.

При промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на държавното обществено осигуряване, натрупаните средства в индивидуалната партида на лицето, осигурявано в УПФ, се прехвърлят в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (т.нар. Сребърен фонд). След промяната на осигуряването осигурителната вноска на лицето към фонд „Пенсии“ на ДОО (съответно към фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 от КСО) се увеличава с осигурителната вноска, която до момента е постъпвала в универсалния пенсионен фонд.

Ако лицето реши да промени осигуряването си от фонд „Пенсии“ на ДОО (съответно от фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“) в универсален пенсионен фонд, ако за него има преведени средства в Сребърния фонд, същите се прехвърлят обратно по индивидуалната му партида в избора от него универсален пенсионен фонд. При обратно прехвърляне на средства от Сребърния фонд в УПФ се прехвърля само номиналната стойност на средствата, постъпили преди това от УПФ в Сребърния фонд, независимо от момента на постъпването им и размера на платените междувременно вноски от страна на осигуреното лице. ●

Банциг **Wood-Mizer** LT15 в мобилна версия

Wood-Mizer представя нова версия на популярната серия банцизи LT15, която разширява обхвата на тези машини особено при бичене по поръчка

Серията LT15 е голямо семейство банцизи Wood-Mizer, което включва няколко популярни модела като LT15START, LT15CLASSIC и LT15WIDE. „Сега изцяло преработихме моделите LT15START и LT15CLASSIC, като ги приспособихме за използване като мобилни банцизи, което означава, че операторът може да бичи, докато е на ремаркетом“ - обяснява Роман Фронтчак - корпоративен директор за научноизследователска и развойна дейност на Wood-Mizer. Пакетът на ремаркетом включва ос с колела, теглич с опорно колело, спирачен механизъм (само за 1300 kg ремарке), 8 регулируеми опори, светлинен бар, странични позициониращи светлини и огради. По желание могат да се добавят рампи за товарене на трупи и ръчна лебедка за по-лесно зареждане на трупи върху банцига.

За да настрои банцига след транспортиране, операторът трябва да остави и настрои осем подпори на банцига, за да изравни рамката, да премахне калниците над колелата и да извади щифта, който придържа водещата греда по време на транспортиране. Тогава банцигът е готов за работа.

Мобилният банциг LT15 се доставя разглобен с режещата глава и рамката на един палет и комплекта ремарке на друг палет.

Поради многобройни промени в дъждовната на банцига, Wood-Mizer не предлага отделен пакет ремаркета като комплект за модернизация на

Wood-Mizer
from forest to final form

вече работещи банцизи LT15. Серията банцизи LT15 се произвежда от години и се превърна в ясен избор за многобройни собственици на дърворезници по целия свят. Най-забележителните характеристики на LT15 са надеждност, дълготрайност и опростена работа на достъпна цена. Новата мобилна версия на LT15 генерира допълнителни предимства за малките предприятия за дървопреработка, фермерите, собствениците на гори и начинаещите дърводелци.

Екотехпродукт ООД
София 1186
ул. „Стар Лозенски път“ №38
office@ecotechproduct.com
тел./факс: 02 / 979 17 10
тел.: 089 913 31 17
www.woodmizer.bg

100 години от рождението на доц. Марин Керемидчиев

Чл.-кор. ПЛАМЕН МИРЧЕВ, проф. ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ,
доц. МАРГАРИТА ГЕОРГИЕВА – Институт за гората – БАН

”
ПОПУЛЯРНИ СРЕД
СПЕЦИАЛИСТИТЕ
И ДО ДНЕС
СА „АТЛАС
НА ГОРСКИТЕ
НАСЕКОМИ“
(1968 Г.) В
СЪАВТОРСТВО С
БОНКО ЗАШЕВ,
„НАРЪЧНИК ПО
ЛЕСОЗАЩИТА“
(1968 Г.), „БОЛЕСТИ
И ВРЕДИТЕЛИ ПО
ГОРСКИТЕ ДЪРВЕТА
И ХРАСТИ“ (1975 Г.)

“

Роден е на 04.12.1920 г. в Лом. В системата на горите работи от 1939 година. През 1950 г. завършва Лесовъдния факултет на Селскостопанската академия, след което постъпва като научен сътрудник в Института за гората. Като ентомолог, заедно с асистента по фитопатология Пенка Цанова полагаат началото на системните проучвания по лесозащита в това научно учреждение. През 1959 г. е хабилитиран и удостоен с научното звание „старши научен сътрудник II степен“ (сега „доцент“).

През 50-те години на XX в. в страната масово се размножава гъботворката, обезлиствайки огромни площи дъбови гори. Само в Северозападна България през 1949 – 1951 г. са нападени 110 000 ха, а през следващите 1953 – 1958 г. – още 182 000 хектара. При пика на градацията ѝ през 1956 г. са засегнати близо 6 млн. декара. Такъв е и размерът на третираните площи за 1955 – 1957 г. (5 480 000 дка), а годишните разходи се оценяват между 300 000 и 600 000 лева. Този сериозен проблем за горското ни стопанство определя тематиката на научните изследвания на Марин Керемидчиев – изясняване на аспекти от биологията, екологията и предлагане на ефикасни методи за регулиране на числеността на този бич за горите ни. На базата на тези целенасочени проучвания и натрупаните данни през 1967 г. защитава кандидатска (сега докторска) дисертация на тема „Биология, екология, динамика на градациите и мерки за борба с гъботворката (*Lymantria dispar* L.) в горите“. Много от изследванията му са пионерни за нашата страна. За първи път, в колектив, описват полиедрено заболяване по гъботворката, основният патоген, предизвикващ епизоотии, и природният фактор, потушаващ възникналите градации. Получените научни резултати стават достояние на световната научна общност. На IV Научна конференция в Зволн, Чехословакия, 1967 г., и на XIII Световен конгрес по ентомология в Москва, СССР, 1968 г., се представя с доклади. Участва в научни форуми в Берлин, Прага, Ереван.

Активно работи по внедряването на макробиологичния метод – разселване на горски мравки, поставяне и поддържане на птичи къщички, отглеждане и разселване на паразитоиди, засяването в горите на нектаронос-

ни растения за увеличаване на числеността и ефективността на паразитоидите.

Със своите научни изследвания подпомага горската практика в други области. Когато в Северна България, най-вече в североизточната ѝ част, се създават полезащитни пояси, уникални за нашата страна и по техните мащаби, доц. Керемидчиев участва в експедицията по полезащитните пояси в Добруджа през 1952 г., резултатите от която намират място в разработката „Вредните насекоми, обитаващи почвата в полезащитните горски пояси в Южна Добруджа, и борбата с тях“. Допринася за решаването на сериозния проблем в създадените култури на освободените площи от големия ветровал през 1961 г. в м. Беглика, Родопите, с намиране на ефикасни методи и средства за борба срещу големия боров хоботник.

Перлата в лесозащитната наука и практика през втората половина на миналия век е налагането на микробиологичната борба, в относителен дял, отреждащ на България водещо място в Европа. След масовото използване на органохлорни препарати, най-вече ДДТ, преминаването почти изцяло на бактериални препарати, щадящи околната среда, е революционно. Принос в това дело има и Марин Керемидчиев.

Научната му продукция, самостоятелно или в съавторство, възлиза на 83 публикации. Популярни сред специалистите и до днес са „Атлас на горските насекоми“ (1968 г.) в съавторство с Бонко Зашев, „Наръчник по лесозащита“ (1968 г.), „Болести и вредители по горските дървета и храсти“ (1975 г.). Засягат се широк спектър от лесозащитни проблеми. Наред с ентомологичните въпроси се разглеждат различни технически средства за водене на борба и актуалните към дадения момент препарати. Освен вредителите в дъбовите гори, върху които е акцентирана научната му дейност, има проучвания върху здравословното състояние на тополови насаждения, в разсадниците, парковата растителност, вредители по отсечената и обработената дървесина. С висока научна стойност е разработката му за ентомофауната по типове дъбови гори в Източна Стара планина. Съществен е приносът му за укрепване и развитие на Института за гората. Тринадесет години е ръководител на секция „Лесозащита“ и спомага за осъществяване на сътрудничество със сродните институти в тогавашна ГДР, Полша, СССР, Чехословакия, Югославия. 🍎

100 години от рождението на акад. Мако Даков

✓ **Изтъкнатият учен и практик, отдал живота си на грижа за българската гора**

Делото на Мако Даков оказва огромно влияние върху горскостопанската практика в България през втората половина на XX век. Той успява да съчетае държавническата, горскостопанската, изследователската и преподавателската дейност. Роден е на 5 декември 1920 г. в с. Реселец, Плевенска област. Завършва гимназия в Луковит. След дипломирането си в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет (1945) последователно е асистент по дендрология при известния учен акад. Борис Стефанов, аспирант в Ленинград и Москва (1946 – 1949), доцент (1950 – 1960) и професор (1960 – 1990) във ВЛТИ, член-кореспондент (1967) и академик (1981) на БАН. През 1950 – 1951 г. е директор на Института за гората, а през 1978 – 1988 г. – зам.-председател на БАН. Ръководи горското ведомство от 1951 до 1966 г., от 1966 до 1971 г. е министър на горите и горската промишленост, след което е зам.-председател на Министерския съвет от 1971 до 1978 г., където горите и горската промишленост са част от ресорните му задължения, а от 1988 до 1990 г. е председател на Общонародния комитет за опазване на природната среда. Бил е народен представител в 6 последователни мандата.

Учен, практик, общественик

Дейността на акад. Даков в горския отрасъл е съсредоточена в обединяване на усилията на специалистите от горското стопанство, дърводобивната, мебелната и целулозно-хартитената промишленост за решаване на най-актуалните проблеми в този отрасъл като увеличаване на производителността на горите, разнообразяване на сортиментите от дървесни производи, икономия и рационално използване на дървесината. Под негово ръководство стопанисването на горите е поставено на научни основи. Със създаването на Министерството на горите и опазване на природната среда (МГОПС) през 1971 г. решаването на съществени екологични проблеми се поставя на най-високо ведомствено ниво. Името на акад. Мако Даков се свързва с най-значимия национален проект за залесяването и възобновяването на българската гора след Втората световна война. Залесяването достига безпрецедентен размер от 10 млн. дка за периода от 1945 до 1969 г. и чрез реализирането на тази програма България се нарежда на челните места в света. Инициира и изгражда съвместно българо-съветско дърводобивно предприятие за внос на дървесина по клирингови спогодби,

както и получаването на концесия за гори в Коми АССР, където задграничният дърводобив достига около 25 млн. куб. метра. Неговата дейност оставя трайна следа не само за възхода на българската гора, но и за цялостната и ефективна преработка на дървесината. Затова и изграждането на много дървопреработвателни заводи е свързано с неговото име.

Акад. Мако Даков е автор на над 250 научни и научнопопулярни публикации в областта на горското стопанство, горскостопанската политика и опазването на околната среда, чрез които се обхващат различни направления в лесовъдската наука и практика и опазването и възстановяването на природната среда. Между тях са редица монографии и учебници, които имат стратегически важно значение за развитието на горскостопанския сектор в България като „Методи на превръщане на част от издънковите гори в семенни и увеличаване на тяхната производителност – добива на минни подпори“ (1957), „Някои основни проблеми във връзка с увеличаване на продуктивността на горите и тяхното правилно използване“ (1961), „По някои принципи на отгледните сечи в издънковите гори“ (1964), „Повишаване на горната граница на горите“ (1980), „Опазване и възобновяване на околната среда в България“ (1990), „Проблеми на горите и природната среда“ (1995), „Генетика и селекция на дървесните видове“ (1959), „Общо лесовъдство“ (1967, 1972, 1979, 1988) и други.

Има издадени монографии в Русия (1950), Чехословакия (1953) и Германия (1955). В края на активната си научна дейност е ръководител на изследване на баланса в горския сектор и динамиката на горските ресурси в България (1988), с което се нареждаме до развитите страни в областта на горското стопанство и горската промишленост. Като преподавател и учен е ръководител на множество научни проекти, десетки дипломанти, специализанти и аспиранти и подготвя няколко хиляди студенти по лесовъдство. Признание за неговата всеобхватна научна и практическа дейност са редица държавни и правителствени награди. През 1999 г. е удостоен с почетното звание „доктор хонорис кауза“ на Лесотехническият университет. Един народ има бъдеще, когато помни историята си, черпи позитивното от нея и го развива.

Чл.-кор. проф. д.н. ИВАН ИЛИЕВ

”

**ЕДИН НАРОД
ИМА БЪДЕЩЕ,
КОГАТО ПОМНИ
ИСТОРИЯТА
СИ, ЧЕРПИ
ПОЗИТИВНОТО ОТ
НЕЯ И ГО РАЗВИВА.**

“

Бъдещето ни дава нови възможности

✓ „Кроношпан“
продължава
най-голямата
индустриална
инвестиция в
България от
2016 година
насам

Завод след 500 млн. лева

Инж. ПЕТЪР ДИШКОВ
е роден на 07.05.1976 г.
в Бургас.
През 2000 г. се дипло-
мира в Лесотехниче-
ския университет,
специалност „Меха-
низация на горското
стопанство“, след
което започва работа
в „Странджалес“ ЕАД.
От 2003 г. работи в
„Кроношпан“, като от
2018 г. е началник на
отдел „Снабдяване с
дървесина“.

„Кроношпан“ е водещ произво-
дител на плочести материали с
повече от 40 завода, с клиенти
в над 125 държави в Европа, Китай, САЩ,
Русия и ОНД. Продуктовият микс на ком-
панията обхваща целия процес – от гората
до крайния потребител – производството
на плочести материали от дървесина –
ПДЧ, ЛПДЧ, OSB, MDF, HDF, шперплат,
работни плотове, подови настилки, стенни
панели и аксесоари, както и съпътстващи
дейности, подпомагащи основната – про-
изводство на декоративна хартия, смоли,
жп, воден и автотранспорт.

В България „Кроношпан“ започва дей-
ност през 1997 г., след приватизацията на
бившия завод „Булес“ в Бургас, замества-
йки морално остарялото оборудване с мо-
дерно производство на плочи от дървесни
частици (ПДЧ) и плочи от ориентирани
частици (OSB).

През 2006 г. заработва и производстве-
ната линия за ПДЧ във Велико Търново.

Нова инвестиция

През 2016 г. компанията стартира една
от най-големите инвестиции в нова-
та историята на страната, влагайки над
500 млн. лв. в нови линии за производство
на ПДЧ, МДФ и ламиниране. На площ от
над 300 дка в промишлената зона „Дълга
Лъка“ – Велико Търново, вече се намира
най-модерният завод за дървопреработка
не само в България, но и в региона.

Нещо повече за производствата

Плочи от дървесни частици (ПДЧ) – съз-
дадени през 1887 г. в
Германия от Hubbard,
като в средата на 30-те
години се утвържда-
ва като технология
за оползотворяване
на дребноразмерна
дървесина и дър-
весни отпадъци.

Плочи от ориентирани частици (OSB)
– изобретени от Armin
Elmendorf в Калифор-
ния през 1963 годи-
на. Произвеждат се
от дребноразмерна
дървесина, замест-
вайки продуктите
от дъскорезното
производство в
строителството.

Плочи от дървесни влакна (MDF, HDF) –
производството стар-
тира в края на 80-те
години на миналия
век. Използват се в
мебелното произ-
водство, замест-
вайки продуктите
от масивна
дървесина.

Инвестираме в технологии и в екип

Инж. НИКОЛАЙ БАНКОВ е роден на 22.08.1972 г. в Бургас. През 1996 г. се дипломира в Лесотехническият университет, специалност „Горско стопанство“, след което продължава образованието си в Гърция и през 1999 г. завършва магистратура „Управление на възобновяеми ресурси“. Започва работа в „Кроношпан“ през 2000 г., а от 2003 г. е търговски директор.

За да отговорим на предизвикателствата на XXI в., ние инвестираме в технологии, увеличаващи ефективността и ограничаващи влиянието върху околната среда.

Линиите за производство са най-ново поколение, най-модерните на пазара, произведени в Германия съгласно най-добрите практики в Европа. Повишаваме контрола на производството.

Производственото хале е с площ 50 000 м², използвани са повече от 30 000 м³ бетон, над 5000 т метални горещо-поцинковани конструкции (без технологичното оборудване). Продуктите на „Кроношпан“ отговарят на непрекъснатото повишаващите се стандарти за безопасна употреба както в Европа, така и в САЩ. Фокусът е върху щадящи околната среда технологии, включително екологистика – електрокари за готовата продукция, покрити транспортни ленти за дървесните суровини.

Нашият най-голям капитал са нашите служители

В завода във Велико Търново вече работят над 200 души, общо в Дружеството са над 460, а индиректно – над 4000 души в дърводобива, транспорта, производството на мебели и други. За да е успешна

компанията, трябва добре обучени и мотивирани хора, фокусирани върху работата си. Неслучайно нашето мото е „Растем заедно“. Голяма част от екипа са завършили ЛТУ. Това са ценни кадри с различни специалности – технолози, дизайнери, както и лесовъдите от отдел „Снабдяване с дървесина“. От миналата година стартирахме и съвместна дейност с ЛТУ – техни студенти посещават завода

Напълно автоматизиран цикъл на съхранение и подаване на суровина към производствената линия

като част от практическото си обучение. За съжаление покрай кризата с COVID-19 тези дейности са временно преустановени, но се надяваме през следващата година да продължат, давайки перспектива пред студентите за реализация в модерно предприятие.

Суровината за производство

Продукцията на „Кроношпан“ замества масивната дървесина и по този начин способства за щадящото екологосъобразно ползване, намаляващо натиска върху старите гори. Продуктите ни се характеризират с отрицателен въглероден отпечатък, което спомага за опазване на околната среда. „Кроношпан“ е отговорен участник на пазара на дървесина и член на стопанската камара на FSC®.

За своето производство използваме дребноразмерна дървесина, добивана основно от отгледни и санитарни сечи, нестандартни материали (ОЗП/ОЗМ), остатъчна дървесина от дървопреработването

Поради спецификата на района линиите са разположени във височина и дължина

– изрезки, стърготини, трески, както и дървесни отпадъци от бита, строителството и от индустрията.

Горско стопанство

Ние сме тясно свързани с горското стопанство, горските стопани са наши партньори, с които сме заедно в добри и трудни моменти.

Горското стопанство е изправено пред очакванията на XXI в. и трябва да отговори на предизвикателствата от климатичните промени и нуждата на обществото от дървесина посредством:

- ✓ поддържане на доброто здравословно състояние на горите със своевременно извършване на подходящите лесовъдски намеси;

- ✓ преминаване към високотехнологичен механизирани дърводобив, щадящ горите;

- ✓ изграждане на инфраструктура, гарантираща противопожарната безопасност и механизирания дърводобив;

- ✓ насърчаване на отгледните сечи за сметка на окончателните и гарантиране на поддържането на биоразнообразието и устойчивостта на горите;

- ✓ създаване на култури за интензивно производство на дървесина, както и рекултивационни залесявания от подходящи дървесни видове – иглолистни, топола, акация и други.

За целта трябва да се създаде програма за инвестиции в механизация на дърводобива, включваща и промяна на законовата и теоретичната рамка на горското стопанство, регламентираща лесовъдските методи за механизирани ползване в горите. Да се осигури възможност за финансиране на закупуването на подходящи машини от фондовете на ЕС.

Да се иницира програма за създаване на горски култури и плантации чрез мерки за залесяване в определени като нелесопригодни площи и при рекултивация на терени – финансиране на техника и определяне на технология.

Ние винаги сме декларирали желание за участие във всякакви инициативи в полза на горите на България.

Интелигентна онлайн система за контрол и управление на производствения процес и постоянно поддържане на системата по зададените параметри (зелена зона)

Горска промишленост

Горската промишленост трябва да се развива в следните насоки: създаване на продукти с дълъг жизнен цикъл, реализиращи добавена стойност; продукти, подлежащи на повторна употреба и рециклиране; такива, използващи най-добри налични техники за опазване на околната среда и ограничаващи антропогенния натиск върху природата.

Рециклиране на дървесни отпадъци

С внедряването на технология и инсталации за почистване и обработка „Кроношпан – България“ ЕООД е първият преработвател в страната, който може да рециклира дървесни отпадъци.

Годишно в България се генерират големи количества дървесни отпадъци. Голяма част от тях се депонират, изхвърлят се сред природата или се изгарят нерегламентирано. Това води до големи разходи за общините, замърсяване на околната среда и образуване на фини прахови частици/пепел.

Ние, посредством своята технология, можем да рециклираме тези дървесни отпадъци, като по този начин ще бъдат спестени милиони левове на общините, ще се ограничи замърсяването на въздуха през отоплителния сезон и ще се огра-

ничи създаването на нерегламентирани сметища.

„Кроношпан“ е първата компания в страната, която прилага т.нар. кръгова икономика по отношение на дървесните отпадъци. В Германия кръговата икономика е въведена от 80-те години на миналия век, като в момента те депонират по-малко от 10 % от битовия си отпадък, считайки, че този процент е много висок. При нас този процент е над 60.

За по-добра логистика през 2018 г. „Кроношпан“ отвори площадка за събиране и третиране на дървесни отпадъци в кв. „Кремиковци“, София.

През 2019 г. „Кроношпан“ стартира и програма за сътрудничество с общините в България по отношение на дървесните отпадъци, изцяло съобразена с йерархията за управление на отпадъците, очакваните промени в Закона за управление на отпадъците, както и с приемането на стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 година. До момента към нея са се присъединили над 10 общини, а събраните количества за 2020 г. са над 700 т, замествайки дървесината от над 6000 дървета, спестявайки хиляди левове на общините, фини прахови частици и незаконни сметища. 🌱

Годишна среща на Сдружение „Клуб „Фортуна“

✓ **Модел за успешно сътрудничество**

Инж. **ВАНЯ КАМЕНОВА** –

председател на Сдружение „Клуб „Фортуна“

СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА – връзки с обществеността

Традиционната годишна среща и Общо събрание на членовете на Сдружение „Клуб „Фортуна“ – неправителствената организация, обединяваща жени с лесовъдска професия, се състоя на територията на Природен парк „Витоша“ на 16 – 17 октомври 2020 година.

Темата на събирането бе представяне на добри практики в дейността на Парка по проекти и инициативи с граждански организации, както и взаимодействие на държавните предприятия с дирекциите на природните паркове.

Председателят на Сдружение-то инж. Ваня Каменова представи дейността на Клуба за изминалата година и възможностите за по-нататъшната му работа, както и опита на Югозападното държавно предприятие – Благоевград, в съвместната дейност с трите природни парка на територията му. През 2016 г. между ЮЗДП и Дирекциите на Природните паркове „Витоша“ – София, „Рилски манастир“ – гр. Рила, и „Беласица“ – с. Коларово, бе сключено Споразумение за сътрудничество, към което ежегодно се подписва и План за съвместни дейности с конкретни мероприятия. През 2020 г. съвместно са

Участниците
в годишната
среща пред
екостационар
„Бели брези“

направени множество ремонти на парковата инфраструктура, пътуваща изложба, представяща дейността на трите парка, издадени са книги и брошури. Директорът на ДПП „Витоша“ д-р инж. Анна Петракиева представи издадената през октомври със съдействието на Предприятието книга „Любопитни факти за горите – въпроси и отговори“, предназначена за читатели на възраст над 12 години. Обсъдена бе дейността на ДПП „Витоша“ – изключително богата и разнообразна, но в същото време специфична и нелека, предвид близостта на парка до столицата и множеството туристи, които ежедневно посещават планината.

За член на Клуба бе приета инж. Яница Райкова – лесничей в ДГС – Габрово, трето поколение лесовъд. Светлана Бънзарова – съосновател, активен член и отговорник за връз-

ките с обществеността на Сдружението, бе наградена с отличие „Златна Фортуна“, учредено през 2010 г. на отчетно-изборното събрание в Благоевград. Първият носител на званието бе инж. Корнелия Цуринска, тогава директор на ДЛ – Чупрене, а вторият – инж. Юлия Тумбаркова, доскорошен директор на ДПП „Златни пясъци“ и дългогодишен председател на Сдружение „Клуб „Фортуна“. Предишният директор на ДПП „Витоша“ и активен член на Сдружение „Клуб „Фортуна“ ланд. инж. Снежана Петрова и настоящият директор д-р инж. Анна Петракиева съставиха интересен маршрут на територията на парка. Екостационарът „Бели брези“ с Музея на совата, Драгалевският манастир, Боянската църква и местностите Златните мостове и Копитото бяха великолепен завършващ акорд на срещата. 🍎

НОВИ КНИГИ

Янчо Найденов, Александър Александров. Екологични, социални и икономически функции на горите. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, София, 2020 г., 155 стр. Книгата е предназначена за читатели, които се интересуват от гората не само като източник на дървесина и други материални продукти, но и като климаторегулиращ, средообразуващ фактор, източник на здраве, вдъхновение, естетическа наслада и

възпитателно въздействие. Авторите разглеждат особеностите на горските екосистеми, съвременни концепции в лесовъдството и горската екология. Спират се поотделно на икономическите функции и стопанското значение на горите, разглеждат влиянието им върху селското стопанство и продоволствената сигурност. Специално място е отделено на екологичните, рекреационните и оздравителните функции и роля на гори-

те. Включени са все повече набиращите популярност естетическо-емоционално, културно-историческо и познавателно и възпитателно значение и въздействие на горите. От гледна точка на консервационната и познавателната значимост на горите специално място е отделено на националните и природните паркове и резервати, като са разгледани трите национални и единнадесетте природни парка в България.

PONSSE

BISON

ПО-БЪРЗ, ПО-СИЛЕН, ПО-ПРОИЗВОДИТЕЛЕН

PONSSE Bison „Актив Фрейм“ отвежда концепцията за форуърдър на съвсем ново ниво. Солидната конструкция, съчетана с 16 тона товарен капацитет, е в комбинация с мощен двигател Mercedes-Benz и уникална CVT скоростна кутия. Безстепенната CVT предлага неудържима сила на теглене и значително по-висока скорост при транспорт, което я прави перфектния избор за тежки товари, трудни терени и дълги разстояния.

Ефективността на CVT скоростната кутия, придружена с високото съотношение на хидравликата, дават на Bison „Актив Фрейм“ не само несравним капацитет на задвижване и товарене, но и отличен разход на гориво и тиха и удобна работна обстановка. Създадена е напълно нова концепция за форуърдър.

PROGRESS TECHNIK

ПРОГРЕС ТЕХНИК ООД

София, кв. Горубляне,
ул. Самоковско шосе 66, офис 7
Тел. 0889 879 893

www.progress-technik.com

A logger's best friend

www.ponsse.com

VIMEK®

404 SE

Най-продаваният на Скандинавския полуостров
харвестър в компактния клас
вече и в България от Горайнвест АД!

- невероятна маневреност и проходимост
- ниски експлоатационни разходи
- за водене на отгледни сечи и прореждания
- максимален диаметър на поваляне – 30 см
- удачен както за иглолистни, така и за широколистни гори

гр. Русе, бул. Тупракан 49А
Източна Индустриална Зона
тел.: +359 82 843 833
www.gorainvest.com
www.vimek.com

Снегорините Husqvarna от серия 200 са оборудвани с двустепенна система, чрез която снегът преминава през машината на две стъпки - първо се подава през шнека, след което се изхвърля през ръкава от турбина. В резултат на получената сила снегорините са изключително ефективни. Трансмисията с фрикционни дискове и сервоуправлението осигуряват плавна работа, а регулируемите ръкохватки - оптимална ергономия.

АГРОЛАНД - БЪЛГАРИЯ АД

София 1700, ул. "Осми декември" №13, тел: 024 666 916

e-mail: info@agroland.eu

www.husqvarna.bg

Husqvarna

READY WHEN YOU ARE